

DUPLIKAT

NR. 2 ÅRGANG 38

APRIL 1977

tidens tann

Forskningssentrum
Forskningstannhelse

01. 09. 77

Universitetet i Oslo

UTGITT AV:
ODONTOLOGFORENINGEN
V. UNIVERSITETET I OSLO

Når gode råd er dyre, kom til

NKP —

helst litt før

CATO TORP, 337680

Norsk Kollektiv Pensjonskasse AS

Kronprinsensgt. 9, Oslo 1

Murhjørnet, Bergen

---

tidens tann

Organ for Odontologforeningen
ved Det odontologiske fakultet

Redaktør: Mette Bjørner.

I REDAKSJONEN:

Jan Ask, Berit Evertsen, Mette Gilhus, Elisabeth Gjøstøl, Einar Bjart Haugen, Ingrid Hegna, Anders Kamfjord, Bjørn Knudtzen, Dagfinn Kravik, Helge Lysne, Espen Slotterøy, Cathrine Nyquist
+ Helge Ramberg.

Forretningsfører: Asbjørn Jokstad.

Flisa Boktrykkeri

Adresseforandringer og
abonnementsfornyelse
bes vennligst sendt til

TIDENS TANN

Geitmyrsveien 69, Oslo 4

Bankgiro: 5002.05.12528

Postgiro: 165 18

Abonnement: Kr. 30,— pr. år.

INNHold

Leder	55	Det hele	79
Min mening	57	Speil & Sonde	80
Elektrokirurgi i tandlægepraksis	58	Ris og Ros	85
Intervju med Erik Dahl fra Norge	67	Dikt	86
Et år som «pre-student». Bortkastet tid?	69	Bridge	88
Om generell patologi og å stikke fingeren i jorda	70	Noen som passer for meg	89
Medfødte defekter i emalje og dentin ..	71	Kjendis-toppen	90
Kan toppidrett kombineres med tannlegestudiet?	73	Hyttenytt	92
Godt folk	75	OF-rapport	94
		Fra Studentutvalget	95
		Tillitsmenn i OF våren -77	96

Deadline neste nr.: 10. mai.

◀ COPYRIGHT ▶

Utgis med støtte av kulturstyret i Studentsamskipnaden.

Forebyggende middel mot tannr ate

AFI-FLUOR

TABLETTER

FORENEDE RRA 7

**Tabletter i 3 styrker og 3 farger
gir enkel og sikker dosering:
1 tablett daglig uavhengig av barnets alder.**

Hvite tabletter — 0,25 mg — til barn under 1 år
Gule tabletter — 0,50 mg — til barn mellom 1 og 6 år
Grønne tabletter — 0,75 mg — til barn mellom 6 og 12 år

Afi-Fluor tabletter fås både som datopakning og i vanlige bokser. Etikettene har samme farge som tablettene, slik at muligheten for forveksling blir meget liten.

Datopakningen er en barnevennlig og betryggende pakningsform med dagsangivelse. Den tjener samtidig som påminnelse og kontroll med at dagens fluordose er tatt.

Forsiktighetsregler: Emaljen kan få fargeflekker dersom fluor doseres for høyt. Meget store mengder fluor kan skade nyrene og knoklernes mineraliseringssoner.

Kontraindikasjoner: Bør ikke anvendes i de distrikter hvor drikkevannet inneholder mer enn 0,25 mg F⁻ pr. liter uten etter avtale.

Pakninger og priser:

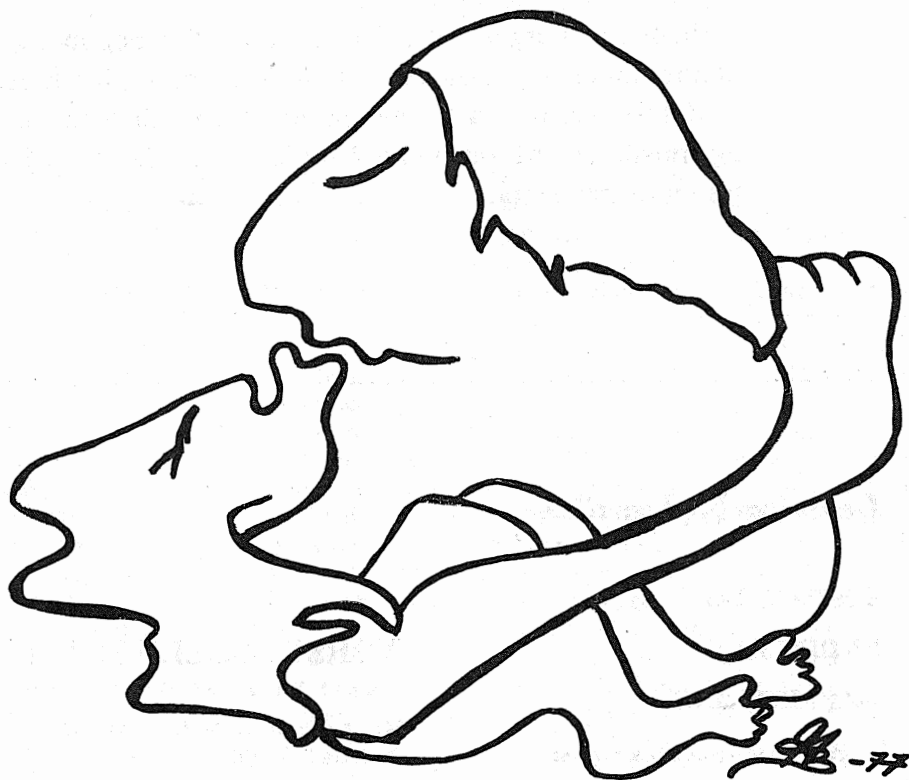
3 brett (datopakning)   28 tabletter kr. 7,60
200 brett (datopakning)   28 tabletter kr. 368,35
100 tabletter kr. 6,50
10 x 100 tabletter kr. 53,75
Prisene gjelder samtlige styrker.

AS FARMACEUTISK
INDUSTRI-OSLO

KJÆRE LESERE!

På en morgenforelesning fikk jeg plutselig så gjennomborrende lyst til å lage en film. En liten kinoforfilm om tenner. Jeg må ha vært gement opptatt av profylakse den dagen — og *det* skulle filmen handle om. Og jeg så for meg scener da menneskene oppdaget at de hadde noen fine, levende ting bak hjørnetennene som

*Du får ikke frisk pust av tannpasta
— spør tannlegen.*

kunne bli deres venner og som de kunne stelle med. De sto foran speilet og rakk tunge til seg selv så de store circumvallate papillene ble synlige, og de børstet hele tungen fløyelsmyk og rød så ingen bakterier skulle få bo der lenge og være slemme mot tennene. Og de følte en sitrende deilig følelse når tanntråden gned seg mot tannoverflaten og kilte litt i tannkjøttet.

Og mens alle føler seg rene i hele munnen og alle tennene har det godt, spiller vi en fin melodi og alle smiler til hverandre.

Ja, tenk om man kunne få folk til å innse at deres egne tenners tilstand er deres eget ansvar. At ikke periodontitt skyldes vitaminmangel — og at det å trekke en tann som er for dårlig stelt er noe i retning av å amputere en gangrenøs tå. Bare det at det er deres egen feil. Det er en del av dem selv — tenner er også en del av mennesket og ikke tannlegens eiendom og leketøy som han kan bygge broer på og putte ting i.

På denne morgenforelesningen så jeg for meg mange scener fra denne filmen — og da var det så morsomt og jeg hørte ikke mye av det foreleseren sa — men nå er bildene litt vanskelige å male, og musikken litt vanskelig å kalle frem i hodet. Men filmlage-lysten er der ennå.

M.

Dentalforbruksartikler

STØPEGULL

KVIKKSØLV

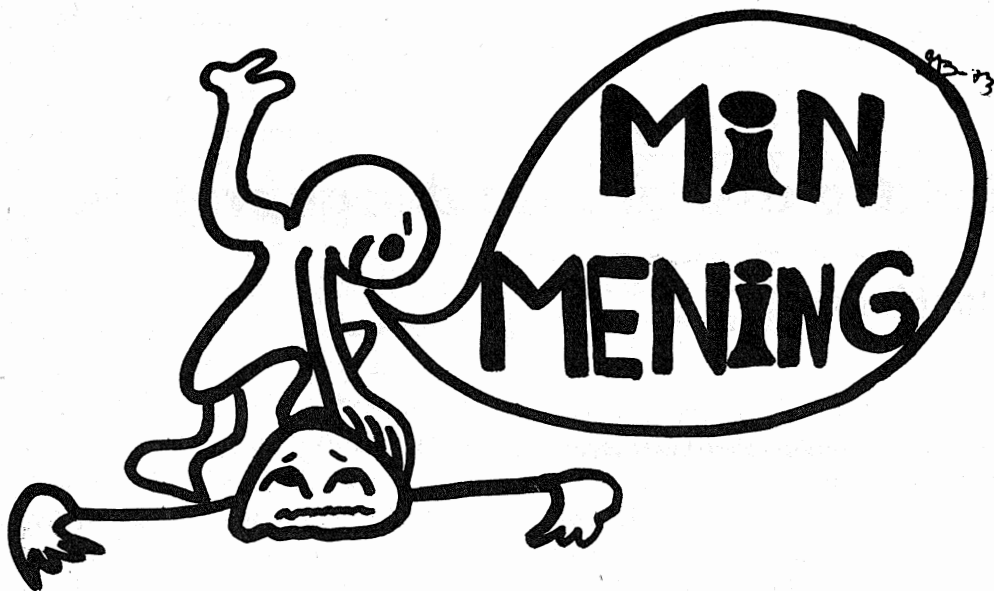
RAFFINERING

av gullrester og amalgamrester.

NØRSK EDELMETALL

Egil Rambøl

Kr. Augusts gt. 15 A — Tlf. 20 04 24 - 20 04 40
BERGEN — OSLO

Nå har den årlige karakterbingoen i forbindelse med de propedeutiske labbene igjen satt studentene i vårstemning. Og selv det fineste solskinn har ikke hjulpet en god del av studentene til å forstå hvorfor de har fått denne karakteren, det være seg at den enten var bedre enn ventet, eller som for de fleste at den var langt dårligere. Ambisjonsrike nordlendinger har i fortvilelse finregnet/sammenlignet/drukket kaffe/søkt medhold hos andre studenter/vurdert å pakke kofferten og heller dra på Lofotfiske. Og i det mest deprimerte og oppgitte øyeblikk forsøkt å koble inn Sivilombudsmannen, men da det viste seg at det var umulig å forlange omsensur på arbeidet, bet de i det sure eplet, bannet inne i seg og begynte på ny frisk og preparere kroner subgingivalt som om alveolarprosessen skulle være laget av frasakoplastikk.

Andre ikke fullt så ambisjonsrike studenter satt i kantina og mumlet om trynefaktor, om bakdelene ved å være for frimodige i sine ytringer om forholdene på labbene og i sterk grad av anfektelse trekke for dem innlysende paralleller med forholdene i Øst-Europa.

Vel, det er da tanken slår ned at er det egentlig nødvendig med hele karaktersystemet på propedeutiske kurs? Har de noen hensikt for lærerne, eller for studentene som det egentlig gjelder, eller for å gå så langt som å spørre om det har noen betydning for den lille forsakte person, kalt pasienten at tannlegen hans fikk karakterer på arbeidene han gjorde på plasttenner?

Nå kan ikke jeg svare annet enn for studentene, men blant flertallet av dem er meningen at vi ikke har det minste behov, eller lyst til å delta i den vårlige Bingoen som avholdes i forbindelse med sensuren på labbene hvor faktorer som skjegg og/eller pupper inngår som faktorer det legges vesentlig vekt på. La oss ikke slå oss til ro med at nå gjelder det ikke lenger oss, men heller ta problemet med karakterene opp til drøftelse for å se om det skulle være tungtveiende argumenter for å beholde systemet slik som det praktiseres nå, eller i stedet sløyfe hele karaktersystemet og gå over til bestått eller ikke bestått.

Einar Bjart Haugen.

Elektrokirurgi i tandlægepraksis

Birgit Ellegaard

*Fra Aarhus Tandlægehøjskoles Afdeling
for parodontologi*

Elektrokirurgiske apparater vinder større og større indpas i tandlægepraksis. Der fremstilles fortsat forbedrede elektrokirurgiapparater, og forskere søger at øge kendskabet til de helingsprocesser, der finder sted efter anvendelse af elektrokirurgi. Det er imidlertid vanskeligt for den enkelte tandlæge ved at sammenligne de forskellige undersøgelsesresultater at tage endelig stilling til, om elektrokirurgi-apparaturet er en værdifuld hjælp i klinikken. Formålet med denne oversigtsartikel er derfor at prøve at klarlægge en række af de problemer, der knytter sig til den praktiske anvendelse af elektrokirurgi.

Definition

Elektrokirurgi defineres som anvendelse af elektrisk fremkaldt varmeenergi i levende væv med det formål at ændre eller ødelægge det. Elektrokirurgi kan udføres med en kauter eller en elektrode tilsluttet et højfrekvent apparatur.

Apparatur

I parodontalbehandling blev elektrokauteren meget anvendt for mindre end 20 år siden. Gennem en platinum wire sendes en 220 volt strøm, som transformeres ned til en lavvoltagestrøm; wiren bliver rødglødende som følge af modstan-

den i glødetråden, jfr. den elektriske pære. Alt væv, som kommer i kontakt med den rødglødende wire bliver brændt. Histologisk vil det fremtræde som en massiv nekrose svarende til en 3. grads forbrænding. Der er stor risiko for, at udstrålende varme vil beskadige omgivende væv, som ikke burde fjernes. Også pulpa kan beskadiges ved kauterisering interdentalt. Den kraftige nekrose, der fremkaldes med kauteren, giver øget risiko for sekundær infektion; *derfor bør kauteren ikke anvendes til fjernelse af gingivalt væv.*

På det danske marked findes i dag forskellige apparaturer til elektrokirurgi, som bygger på helt andre principper, blandt disse kan nævnes Betasurge®, Martin Electrotom® og Sirotom®. Disse apparater kan anvendes dels til blodstandsning, dels til at udføre en reel incision.

Elektrokirurgiapparatet består af en metalkasse, der måler ca. 30 × 20 × 10 cm og vejer ca. 4 kg. Apparatet tilsluttes 220 volt vekselstrøm. De apparater, som findes på det danske marked, kan give forskellige strøm kvaliteter. Til incision bør kun anvendes apparater, som kan give en strøm med konstant frekvens og uden amplitudeændringer; dette beskrives i brochurerne som »undampened, fully

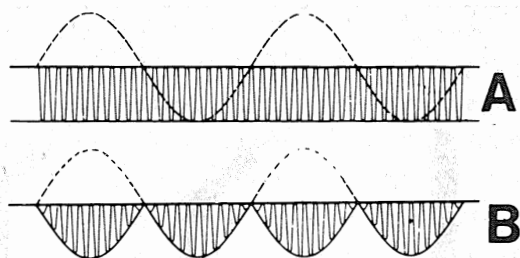

Fig. 1. Skematiske fremstillinger af strøm kvaliteter dels til incision (A), dels til blodstandsning (B).

rectified current«, og til blodstandsning anvendes en strøm med amplitudeændringer »modulated wave-form«. fig. 1.

Der anvendes dels en aktiv, dels en passiv elektrode. Den passive elektrode kan patienten holde i hånden, eller den kan bestå af en plade, som patienten sidder på. Det er vigtigt, at der er en jævn og tæt kontakt mellem den passive elektrode og patienten, da en punktformet kontakt i dette område vil resultere i forbrænding. Overfladen af den aktive elektrode er meget lille sammenlignet med den passive elektrode.

Ved at sende en højfrekvent strøm gennem den aktive elektrode (fig. 2) forbliver elektroden kold på grund af en god ledningsevne, men føres den gennem væv, f.eks. gingiva, vil der udvikles varme på grund af vævets elektriske modstand. Dette medfører en total molekylar opløsning af vævscellerne,

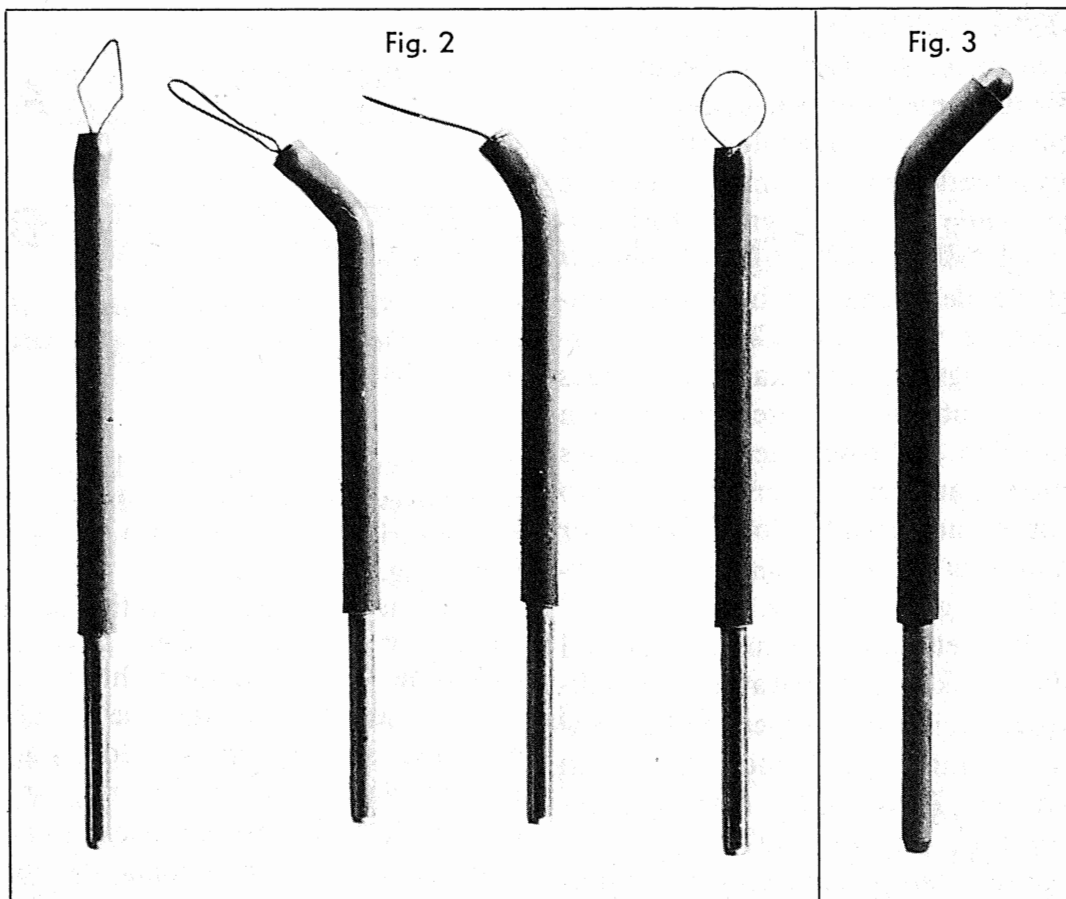

Fig. 2. Elektroder til incision.

Fig. 3. Koagulationselektrode.

idet varmen medfører både intra- og ekstracellulære dampdannelser, der sprænger vævet.

Anvendelse til blodstandsning

Koagulationselektroder er runde metalkugler, fig. 3. Sendes der strøm igennem dem, og placeres de på et blødende område 1 eller 2

sekunder, vil de forårsage en koagulationsnekrose af vævet. Udstrækningen af nekrosen afhænger af strømintensiteten, applikationstiden og måden. Man bør altid starte med en svag strømstyrke og en meget kortvarig berøring. I dybden må man regne med en effekt, der svarer til halvdelen af diameteren af det synlige koagulationsområde.

For at standse mindre karblødninger kan man klemme karret sammen med en pean og så blot berøre denne med elektroden. Ved denne metode leder pean'en strømmen ind i vævet, og det blødende kar bliver lukket. Pean' fjernes derefter tentativt; hvis der sker blødning igen, kan man eventuelt bruge »kuglen« direkte på det blødende område. Pas på, at der ikke er kontakt med andre bløddele såsom læber, kind eller tunge.

Hvis der er diffus blødning over et større område, føres kuglen med et meget let tryk hen over området på samme måde som pensling med en blød børste. Strømmen sluttet først til, når kuglen er anbragt korrekt for at undgå gnister.

Anvendelse til incision

Slyngerne og nålene (fig. 2) kan anvendes som skærende instrumenter. Vævsstrukturen, som skal fjernes, bestemmer form, størrelse og styrke af elektroden. Fordelen ved elektrodisektion frem for brug af kniv er, at operationsområdet er fri for blødning. Den eneste ulempe, forudsat rigtig teknik, er, at det giver en ubehagelig lugt, hvis det drejer sig om større operationer. Lugten kan dog fjernes ved at holde et kraftigt sug tæt ved operationsfeltet.

Elektroderne må aldrig holdes stille i aktiveret tilstand, da vævsdestruktionen så vil blive meget omfattende, hvilket kan resultere i periostitis, knoglenekrose og sekvestrering af knoglevæv. Elektroderne må aldrig komme i kontakt med knoglefladen.

Til gingivektomi og fjernelse af gingivahyperplasier kan slyngerne anvendes. Disse bør holdes så lodret som muligt, således at kun en lille del af slyngen er i kontakt med vævet. De nåleformede elektroder kan også anvendes til gingivektomi. Der afsættes »bleeding point« til angivelse af pochens bund, som ved en konventionel udført gingivektomi med knive.

Elektroden, som er tynd og fleksibel, føres hurtigt gennem vævet, og p.g.a. den manglende blødning er der en god oversigt over operationsfeltet.

Hvis elektroden føres meget langsomt gennem vævet eller med for lav styrke, kan der hænge trævler af væv fast på elektroden. Man må da straks udskifte elektroden, da der ellers vil ske for stor varmeudvikling i vævet på grund af øget modstand. Større stykker væv fjernes ved at lægge elektroden i 3 % brintoverilte og derefter af-tørre den med gaze-kompres.

Indikationsområde

Den væsentligste fordel ved anvendelse af elektrokirurgi opnås i forbindelse med aftrykstagning til kroner og broer. Hvis cariesangreb eller frakturer går ned under gingiva, er det vanskeligt at tage et nøjagtigt aftryk med elastiske aftryksmaterialer. Præparationsgrænsen kan da frilægges med en elektrode, og aftrykket kan tages umiddelbart derefter, fordi der ikke opstår blødning efter elektrokirurgi.

Ved præprotetisk kirurgi og ved parodontalkirurgi kan apparatet anvendes til fjernelse af gingivahyperplasier.

Apparatet bør ikke anvendes til fjernelse af mindre biopsier, da det er vanskeligt at undgå, at en del af vævsstrukturen ændres.

Elektrokirurgi må ikke anvendes på patienter, som har indsat en pacemaker, da denne vil påvirkes. Men ellers kan elektrokirurgi anvendes til alle patienter.

Kliniske og histologiske undersøgelser efter gingivektomi

Det overvejende antal resultater fra kliniske og histologiske undersøgelser hidrører fra forsøg, hvor den samme operation er udført

med elektrokirurgi i den ene side af mundhulen, og med en kniv på kontralaterale tænder på den samme forsøgsperson¹ eller forsøgsdyr^{3, 4, 6, 7, 9}.

Eksperimenter offentliggjort i den senere tid tyder på, at der ingen forskel er i eftersmerter eller helingsmønster efter gingivektomi udført med henholdsvis en kniv og et elektrokirurgiapparat, hvis elektroden ikke kommer i berøring med knoglen. *Glickman & Imber*⁴ fandt derimod, at hvis knoglen blev blottet efter gingivektomi tog helingen længere tid, hvis gingivektomien var udført med elektrokirurgi sammenlignet med en operation udført med kniv, og desuden skete der sekvestrering af en del af knoglevæv. Mange forfattere har netop været kritiske over for anvendelse af elektrokirurgi brugt til gingivektomi, fordi incisionen let kommer tæt på knoglevæv, hvilket kan medføre nekrose og resorption af knoglen og i værste fald sekvestrering af knoglevæv^{4, 10, 11}. Imidlertid har andre vist, at dette kun er tilfældet, hvis der anvendes en ukorrekt teknik med brug af for kraftig en strøm, der i lang tid er i kontakt med knoglevæv. De fremhæver, at anvender man apparaturet korrekt, sker der ingen varige skader på knogle eller gingivavæv.

Eisenmann, Malone & Kusek³ samt Schneider & Zaki⁹ har således i elektronmikroskopiske undersøgelser vist, at der ikke ved korttidsobservationer er forskel på beskadigelsen af bindevæv og knogle, hvis såret efter elektrokirurgi sammenlignes med såret efter alm. kirurgi.

Frilæggelse af præparationsgrænser

Elektrokirurgi kan også anvendes til frilæggelse af præparationsgrænser, og det blodfrie sår betyder, at et aftryk kan tages umiddelbart efter anvendelse af apparaturet. Efter præparation til krone eller indlæg kan præparationsgrænsen frilægges med et gingivektomisnit udført med en slyngeformet elektrode, hvis præparationsgrænsen ligger langt under gingiva, fig. 4.

Hvis man derimod kun ønsker at standse en blødning før aftryktagning, kan man anvende en meget tynd nåleformet elektrode, som føres langs tandkødslorens inderside^{2,5}. Herved elimineres alt resterende epitel på pochens indside samtidigt med, at en blødning efter præparationen vil standse, fig. 5. *Wilhelmsen et al.*¹¹ har i en histologisk undersøgelse på aber vist, at tandsubstansen kan beskadiges, hvis elektroden føres

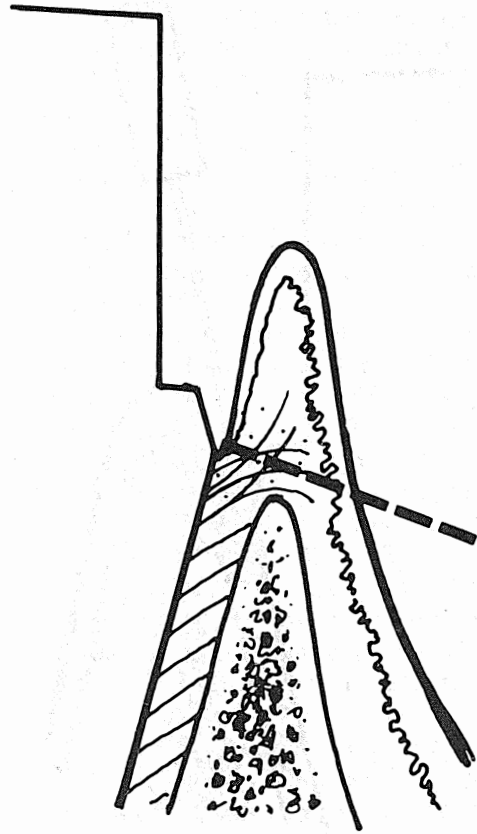

Fig. 4. Stregtegning af kronepræparation. Den stiplede linie angiver snitretningen for frilæggelse af præparationsgrænsen med et gingivektomisnit.

rundt langs pochens indside i kontakt med rodooverfladen. Dette resulterede i resorption af rodooverfladen, brændemærker i cementen, gingivaretraktion og tab af fæste. Forfatterne advarer derfor mod at føre elektroden helt ned til pochens bund. Kliniske undersøgelser på patienter har derimod vist, at gingiva regenererer hurtigt og

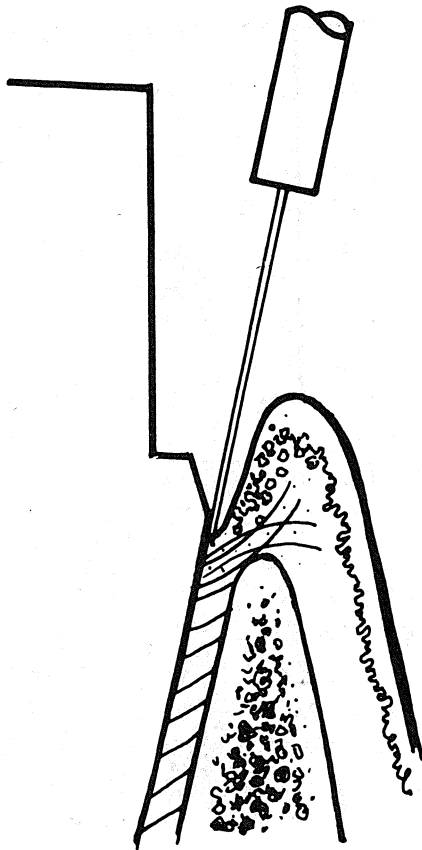

Fig. 5. Stregtegning af kronepræparation. En nåleformet elektrode føres rundt langs pochens indside for at standse en blødning efter kronepræparation.

næsten uden substansstab, hvis elektrokirurgi udføres med en nåleformet elektrode langs pochens indside^{2, 5}. Disse forfattere fremhæver, at hvis man anvender en korrekt strøm og kun har momentan kontakt mellem tand og elektrode sker der ingen varig skade på tandsubstansen.

En forudsætning for normal heling med gendannelse af en fysiologisk tandkødslomme uden fæstetab er dog, at helingen sker i et plaquefrit miljø. Men dette gælder også efter alle konventionelle pocheudpakningsmetoder med blodstandsede midler. Et veltilpasset provisorium og en effektiv plaquekontrol vil hindre en nedvækst af epitel og sikre, at pochebundens beliggenhed i forhold til præparationsgrænsen opretholdes. Således fandt *Coelho et al.*² efter fjernelse af gennemsnitligt 1,1 mm gingiva før aftryktagning, at gingiva regenererede næsten fuldstændigt, så der i gennemsnit kun skete en retraktion af gingiva på 0,23 mm, hvilket jo er uden klinisk betydning.

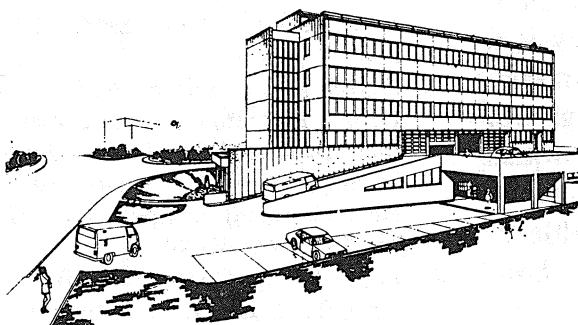
Konklusion

Elektrokirurgiapparater kan anbefales til fjernelse af gingivale hyperplasier, til frilægning af præparationsgrænser før aftryktagning samt til blodstandsning. Man kan opnå et klinisk tilfredsstillende resultat efter heling forudsat, at apparaturet anvendes korrekt. Men der er dog al mulig grund til at påpege, at apparaturet skal anvendes med megen agtpågivenhed, idet kontakt mellem elektrode og

alveoleknogle og tænder bør undgås. Selv en kortvarig kontakt mellem en elektrode og disse væv kan medføre varige skader på knoglevæv og tænder. Elektrokirurgi bør derfor ikke anvendes ved kirurgisk behandling af en marginal parodontitis, idet der i disse tilfælde er en stor risiko for at komme i kontakt med knoglevævet.

Litteratur

1. *Aremband, D. & Wade, A. B.*: A comparative wound healing study following gingivectomy by electro-surgery and knives. *J. Periodontal Res.* 1973: 8 : 42-50.
2. *Coelho, D. H., Cavallaro, J. & Rothschild, E. A.*: Gingival recession with electro-surgery for impression making. *J. Prosthet. Dent.* 1973: 33: 422-426.
3. *Eisenmann, D., Malone, W. F. & Kusek, J.*: Electron microscopic evaluation of electro-surgery. *Oral Surg.* 1970: 29 : 660-665.
4. *Glickman, I. & Imber, L.*: Comparison of gingival resection with electro-surgery and periodontal knives - A biometric and histologic study. *J. Periodontol.* 1970: 41 : 142-148.
5. *Klug, R. G.*: Gingival tissue regeneration following electrical retraction. *J. Prosthet. Dent.* 1966: 16 : 955-962.
6. *Nixon, K. C., Adkins, K. F. & Keys, D. W.*: Histological evaluation of effects produced in alveolar bone following gingival incision with an electro-surgical scalpel. *J. Periodontol.* 1975: 46: 40-44.
7. *Pope, J. W., Gargiulo, A. W., Staffileno, H. & Lewy, S.*: Effects of electro-surgery on wound healing in dogs. *Periodontics* 1968: 6: 30-37.
8. *Schieda, J. D., DeMarco, T. J. & Johnson, L. E.*: Alveolar bone response to the electro-surgical scalpel. *J. Periodontol.* 1972: 43 : 225-232.
9. *Schneider, A. R. & Zaki, A. E.*: Gingival wound healing following experimental electro-surgery: an electron microscopic investigation. *J. Periodontol.* 1974: 45: 685-694.
10. *Simon, B. J., Schuback, P., Deasy, J. & Kelner, R. M.*: The destructive potential of electro-surgery on the periodontium. *J. Periodontol.* 1976: 47 : 342-347.
11. *Wilhelmsen, N. R., Ramfjord, S. P. & J. R.*: Blankenship. Effects of electro-surgery on the gingival attachment in Rhesus monkeys. *J. Periodontol.* 1976: 47 : 160-170.

Skal De kjøpe utstyr, bør De være sikker på at det merke De velger, er på markedet også om få år, med tanke på service. Velg derfor et anerkjent merke fra et depot med et solid utbygget servicenett. De kan bli spart for ubehagelige overraskelser i fremtiden.

A/S Norsk Dental Depot er landets største full-service depot, med filialer i Bergen, Stavanger og Trondheim.

Vi har langt det største utvalg av forbruksvarer og utstyr og et vel utbygget reservedellager. Om De ikke får bruk for det siste, kan det være godt å vite at det er der.

NDD-service får De over hele landet. Både i dag og i fremtiden. Vi utdanner vårt personale og våre servicefolk på lang sikt. Av vårt personale på ca. 140 ansatte har i dag 45 % mer enn 10 års erfaring i dentalbransjen.

Denne sum av bransjekunnskap og erfaring er til Deres rådighet. Vår målsetting er, og vil alltid være, å yte våre kunder det de har behov for hos sin depotforbindelse, og en nærmere undersøkelse vil som regel vise at vi **ikke** er dyrere.

A/S NORSK DENTAL DEPOT

BERGEN - OSLO - STAVANGER - TRONDHEIM

Intervju med Erik Dahl fra Norge

TT traff Dahl alene — dvs. Kortoe var i Bergen og vi lurte i den forbindelse på hvordan man kunne klare seg uten henne?

Dahl: Ikke noe mas. Praktfull fridag.

Etter at kaffe og kaker var servert begynte vi forsiktig å forberede Dahl på intervjuets noe tendensiøse karakter.

TT: Spørsmålene jeg har notert meg er til dels nebbete og provoserende. Har du noe mot en slik spørsmålsform?

Dahl: Neida, neida — det er helt i orden.

TT: Der gikk du i fella.

TT: Du har vel kompleksler du som er utdannet i utlandet?

Dahl: Nei — dessverre. Jeg fikk anledning til å studere i Danmark, og det er jeg takknemlig for. København hadde nemlig på den tiden glimrende lærerkrefter. Bl.a. kan jeg nevne at penicillin ble fremstilt der under 2. verdenskrig, samtidig med at forskere i USA klarte å fremstille det. Det kan være en av årsakene til at penicillin er et svært rimelig preparat i dag.

TT: Litt om din karriere før du begynte her ved fakultetet.

Dahl: Jeg tok, som nevnt, medisinsk embetseksamen i København. Som nyutdannet var jeg distriktslege i Finnmark. Etter 4 år der oppe begynte jeg på min spesialistutdanning i nevrologi ved Rikshospitalet. I denne tiden studerte jeg også anatomi og patologi ganske inngående, og kunne forsåvidt like gjerne vært spesialist i disse fagområdene. Jeg er da også professor i anatomi her ved fakultetet.

Senere var jeg i USA i noen år. Der arbeidet jeg mye med elektronmikroskopi og nevrologi.

TT: Har du noen følelse av å ha uttrettet noe av betydning som forsker her ved fakultetet?

Dahl: Vet da søren hva jeg skal svare — jo, jeg tror nok det. Jeg har arbeidet mye med nerver og blodkar i pulpa. Dessuten har jeg gjort en del oppdagelser om innervasjon av blodkar i hjernen. For å si det rett ut så er jeg ikke akkurat ukjent i vitenskapelige kretser i verden når det gjelder nettopp det. (TT aner Dahls selvironiske smil.)

TT: Hva arbeider du med den tiden du ikke underviser? Det kan da ikke ta særlig tid å forberede slike forelesninger.

Dahl: Til den siste delen av spørsmålet først: Jeg må sterkt imøtegå den uttalelsen. Det finnes ikke noe som er vanskeligere enn å tilrettelegge og holde enkle forelesninger. På den andre siden er det ikke vanskelig å holde inviklede forelesninger. Mitt mål er at alle skal følge med i det som blir sagt og samtidig få tid til å ta notater.

Til selve spørsmålet: Jeg kan love at jeg har nok å henge fingrene i.

Mine arbeidsoppgaver: Prodekanus. Instituttbestyrer. Formann i plan- og budsjettkomitéen ved odont. fak. I tillegg er jeg medlem av en rekke andre universitetskomitéer.

TT: Det er blitt meg fortalt at du selv har uttalt at dine forelesninger står til «6», og det var hovedbakgrunnen for spissformuleringen av forrige spørsmål. Kullet vårt har under ett satt stor pris på dine forelesninger. Kan man driste seg til å trekke en parallell mellom: «rimelig» forelesningsnivå, og sjanse til å skape trivelige, menneskelige forelesninger?

Dahl: Jeg setter pris på å undervise. Som nevrolog og nevroanatom vet jeg at den menneskelige hjerne kan motta et visst antall inntrykk pr. tidsenhet. Derfor gjelder det på forhånd å ha bestemt seg for hvilke informasjoner man vil formidle. Forelesningene skal være en hjelp til selvstudium, og ikke et vitenskapelig foredrag.

Et år som «pre-student»

Bortkastet tid?

Som den eneste praktikanten ved Det Odontologiske Fakultet i Oslo undervisningsåret 1976—77 vil jeg komme med noen små betraktninger angående den tiden jeg har hatt på klinikk for protetik.

Da jeg begynte på det odontologiske studiet i høst stod jeg som nummer 5 på ventelista. Etter å ha fulgt studiet i en måned stod jeg som «første reserve», men jeg fikk da vite at kullet var fullt og at jeg ikke kunne fortsette studiet. I stedet kunne jeg få jobb som praktikant på samme tid som jeg fikk fullføre examen philosophicum. For dem som ikke vet hva praktikanttjenesten innebærer kan jeg kort si at det er 1 års ulønnet praktisk arbeid innen fakultetet som gir 2 tilleggs-poeng til neste års opptak.

Jeg så på tilbudet som en oppfordring. For å få mest mulig utbytte av året håpet jeg å komme ned i Geitmyrsveien på en eller annen avdeling. Jeg havnet på klinikk for protetik og er svært takknemlig for det. Der kunne jeg gå rundt på salen og kikke mens studentene arbeidet med pasientene. Jeg kunne

grave og spørre og få svar på det jeg ikke forstod. Dessuten kunne jeg få se tannteknikerens arbeid plassert i munnhulen og fikk se hvilket nøyaktighetsarbeid tannlege og tekniker må utføre for at alt skal stemme overens.

Ikke nok med det. På avdelingens tannteknikerlaboratorium ble jeg tatt godt hånd om. Systematisk ble jeg satt inn i arbeid av tannteknisk art, og ikke minst; jeg fikk lov å forsøke selv. Jeg fikk selvtilfredsstillelse av å kunne skape noe, og jeg lærte av de feil jeg gjorde. Godt arbeidsmiljø og greie studenter fikk dagene til å fly. Av ting jeg har fått en innføring i kan jeg nevne: å slå opp modeller etter avtrykk, plassering av modeller i artikulatur, individuelle avtrykkskjeer, oppstilling av helsett, modellering og støping av kroner og innlegg for å nevne noe. Alt sammen er ting som jeg skal igjennom som student.

Jeg har også hørt reaksjoner fra studenter og fakultetansatte at studentene de to første årene får alt for lite kjennskap til den praktiske siden ved tannlegeyrket. Munnhygienekurset det første året er med å rette på dette problemet, men det er etter min mening på langt nær nok. Vi kan ikke se bort ifra at studenter går med oppfatninger av tannlegeyrket som slett ikke stemmer med virkeligheten. Personlig mener jeg at dette er en svakhet med opplegget som bør rettes på. Jeg er også klar over at det arbeid som utføres ved klinikk for protetik ikke kan sammenliknes med arbeidet i en vanlig praksis som blir den mest aktuelle arbeidsplassen for de fleste av studentene. Arbeidet ved klinikk for protetik går ut på å utføre erstatninger av deler av tannen, hele tannen, eventuelt alle tenene. En kan da spørre seg selv om det ikke er bedre at praktikantene får en innføring i forebyggende og konserverende tannpleie, eller at studentene får mer kjennskap til denne siden ved tannlegeyrket på et tidligere tidspunkt i studiet. For praktikantene ville da klinikk for periodontitt og klinikk for konserverende tannpleie være ideelle tilbud i denne sammenheng. Vårt håp er jo å gjøre klinikk for protetik arbeidsløs på lengre sikt.

Jan Ingvé Helvig.

Det jeg i denne forbindelse vil kritisere er de som har laget oppgavene, enten det er vårt nattlige mareritt T. Solheim eller andre. En slik manglende evne til å se faget Generell Patologi i en odontologisk sammenheng, og til å sette seg inn i situasjonen til de studenter som skal opp til kontinuasjonseksamen skal en lete lenge etter. Vi skal bli tannleger og

Om generell patologi og å stikke fingeren i jorda

Av Einar Bjart Haugen

Nå har endelig sensuren kommet for de fire ulykkelige studenter som strøk til eksamen i Generell Patologi i høst. For noen uker siden sivet oppgavene som ble gitt til kontinuasjonseksamen ut og for å si det mildt vakte de enorm irritasjon blant de studentene som var oppe og ikke minst blant dem som var så heldige at de passerte nåleøyet ved første gangs forsøk. I sitt stille sinn var det flere av dem som tenkte at hadde samme oppgavesettet blitt gitt til den første eksamenen hadde nok også de måtte bite i det sure eplet og innfinne seg med en strek over navnet eller i karakterrubrikken ved sensuren.

det som er av betydning for oss innen den Generelle Patologien er naturligvis de sentrale områder, spesialitetene som gjelder oss lærer vi i Oral Patologi.

For studentene som i første omgang har fått sitt pass påskrevet som ikke kunnskapsrike nok er situasjonen den at de må lese til kontinuasjonseksamen ved siden av annen eksamenslesning, de har ikke tid til å skulle lære seg patologiske spissfindigheter som skal kunne gi en kjempekarakter, i så fall må det gå på bekostning av de sentrale deler av pensum som også er de deler de har bruk for å kunne. De har ikke råd tidsmessig og økonomisk til å skulle styrke og derved forsinke studiene med ett år. Derfor benytter de den sparsomme tiden de har til rådighet til å lære seg de sentrale emner grundig for primært å stå til eksamen og sekundært for å kunne det som har relevans for deres behandling av pasienter siden.

Fortvilelsen disse studenter føler når oppgavene da viser seg å være noe så ubeskrivelig ute på viddene som tilfellet var i år kan de fleste fatte, med unntak av dem som står bak oppgavene. Når sensuren så har falt med det utfall at en av studentene taper et ekstra studieår så får det meg til i ren irritasjon å be dem som steller med oppgaver og sensur i Generell Patologi å stikke fingeren i jorda og kjenne om det lukter Generell Patologi av den.

Medfødte defekter i emalje og dentin

Medfødte anomalier i emalje og dentin er relativt sjelden i Norge, men ettersom dette er lidelser som ikke oppdages ved fødselen bør tannleger kjenne til dem fordi det er tannlegen som konsulteres når et barn får unormale tenner.

I denne artikkelen er det bare arvelige defekter som vil bli nevnt, misfarging p.g.a. tetracycliner osv. vil ikke bli berørt.

Inndeling:

- a) Emalje (amelogenesis imperfecta)
  - hypocalsifikasjon
  - hypoplasi
- b) Dentin
  - dentinogenesis imperfecta
  - dentindysplasi
  - «skalltenner»

Amelogenesis imperfecta:

Sykdommen har en forekomst på ca. 1/15000. Arvegangen er ukjent, men det er en klar familiær forekomst. Fordelingen mellom hypoplasi og hypocalsifikasjon er omtrent lik.

Patogenesen er relativt klar:

Hypoplasitypen har en mangelfullt utviklet matriks som er normalt mineralisert.

Hypomineralisasjonstypen har en normal matriks, men emaljen er for dårlig mineralisert.

Klinisk er tilstanden ofte vanskelig å diagnostisere, anamnesen spiller en svært viktig rolle. Lignende tilstander kan være forårsaket av lokale eller generelle sykdommer, f.eks. dental fluorose.

Amelogenesis imperfecta rammer som regel både primære og permanente tenner. Av og til er det bare de permanente tenner

som affiseres, men da er tilstanden svært mild. Frembruddet er som regel forsinket og når tennene først kommer tar det ikke lang tid før man oppdager at det er noe galt. Er det hypoplasitypen vil tennene se ut som de er preparert for Morrison-krone mens hypomineralisasjonstypen en tid etter frembruddet ser ut som Jacket-kroneprepareringer med en liten gingival emaljeskulder. Det mest iøyenfallende med amelogenesis imperfecta er tennenes farge eller rettere sagt misfarging som bare blir verre jo eldre pasienten blir. Hvis ikke pasienten gis en adekvat behandling kan det bli en stor psykisk belastning.

Hvis sykdommen får stå ubehandlet fører det oftest til bittsenkning som kan være nesten umulig å rette opp senere.

Forekomsten av caries er svært liten, men av og til kan det finnes caries der emaljen er borte. Følsomheten for varme og kulde er ofte stor.

Røntgenologisk ser man kraftig destruert emalje og det er vanskelig å skille mellom emalje og dentin.

Har man diagnostisert amelogenesis imperfecta er det viktig å utføre riktig profylakse og terapi. For å hindre bittsenkning settes stålkrone på alle tenner i lateralsegmentene og det kan også være nødvendig i fronten. Foruten å hindre bittsenkning og beskytte pulpa vil stålkrone hindre at barnet blir ertet for stygge tenner. Tenner som ikke forsynes med stålkrone må fluorpensles ofte og holdes under nøye oppsikt.

Frekvensen av retinerte tenner og feilstillinger er relativt høy hos disse pasientene. Av den grunn er det ofte behov for kjeveortopedisk og evt. kirurgisk behandling.

I spesielt alvorlige tilfeller er sanering av

tannsettet eneste mulige behandling. Dette vil ofte medføre en drastisk bitthevning når det settes inn proteser og det kan i sin tur gi alvorlige kjeveleddsbesvær.

Som for mange andre lidelser er det laget flere ulike inndelinger i undergrupper. Felles for disse er at de graderer tilstanden fra de helt milde angrep til de hardeste som oftest medfører sanering av tannsettet.

Utgiftene til behandling av amylogenesis imperfecta er svært store. Rikstrygdeverket refunderer inntil 75 % av kostnadene, men da må diagnosen være stillet av en universitets-klinikk.

Dentiogenesis imperfecta:

Denne lidelsen har en forekomst på ca. 1/8000. Det er en mesodermal defekt som finnes sammen med osteogenesis imperfecta. Tennene har en blå-grå farge som kan skjære i brunt. Emaljen er helt normal, men den frakturerer lett p.g.a. manglende dentin-understøttelse. Roten er ofte kortere enn normalt og den er helt eller delvis obliterert. Tennene abraderes fort og av den grunn er det lite caries å finne hos disse pasientene.

På histologiske snitt finner man et redusert antall odontoblaster, enkelte områder mangler odontoblaster fullstendig. De som finnes produserer irregulært dentin som har langt videre dentinkanaler enn det man er vant til å se. Foruten mangel på odontoblaster finner man også områder hvor det er dannet en slags matrisk som ikke er mineralisert i det hele tatt.

Det antas at dentinogenesis imperfecta overføres som ikke kjønnsbundet dominant gen.

Dentindysplasi:

Dette er en svært sjelden lidelse, ca. 1/96000 er forekomsten. Tannfargen er normal, men man finner en dårlig utviklet rot som i de fleste tilfeller er obliterert.

Histologisk finner man et normalt antall odontoblaster, men det er tydelige fibrose utfellinger i dentinet.

Det antas at arvegangen er autosomal dominant.

Skalltenner («shell teeth»):

Dette er en ekstermt sjelden lidelse. Tennene har normal farge, men man finner en dårlig rot som i de fleste tilfeller har et tynt lag dentin og dermed et stort pulpakammer.

Mikroskopisk finner man total mangel på odontoblaster, men det er et tynt lag irregulært dentin som er ispedt et stort antall bunter med collagene fibre. Det er mulig at denne sykdommen er variant av dentinogenesis imperfecta.

Når det gjelder anomalier i dentin er det lite tannlegen kan gjøre ut over det å overvåke tilstanden og sette inn de nødvendige erstatninger for å minske abrasjonen. Hyppig fluorpen-sling er en av de få ting man kan gjøre.

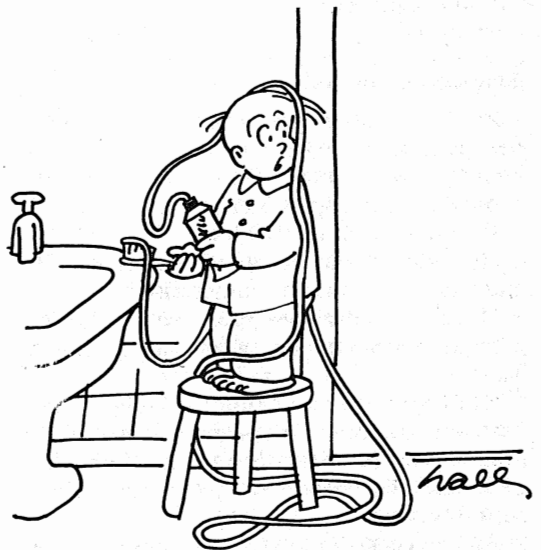
Einar Berg
Mars 1977

Litteratur:

Ulvestad: Amelogenesis imperfecta. N.T.F.'s Tidende 80: 510—519, 1970.

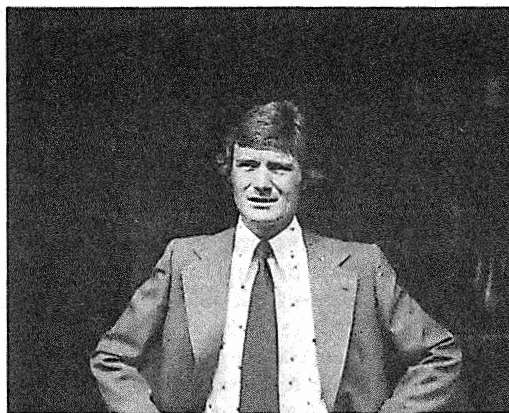
Law, Lewis og Davis: An Atlas of Pedodontics. Saunders. 1969.

Shafer, Hine og Lewy: A Textbook of Oral Pathology. Saunders. 3. utg.

Ja, mor, jeg kommer lige straks, jeg skal bare ha' puttet noget tandpasta tilbage i tuben!

Kan toppidrett kombineres med tannlegestudiet?

Tidens Tann kaster ballen over til *Lars Petter Røise*, 9. termin, 1. divisjonsspiller i fotball for Vålerengen Idrettsforening (VIF).

TT: Syns du det prinsipielt er viktig og riktig å drive med andre ting utenom selve studiet?

L. P. R.: Altfor mange passiviseres av selve studiet og tar seg altfor liten tid til å utvikle andre sider ved mennesket. Rent faglig taper man kanskje en karakter eller to her og der, men man bør ta seg tid til avkopling. Gleden ved å utvikle kroppen fysisk gir også psykisk balanse, og er av stor verdi. Dessuten kan jeg for min del bare si: fotball er kjempemoro.

TT: Hvor mange timer tar trening og kamper pr. uke?

L. P. R.: Sesongen varer for vår del fra 1. desember til 20. oktober ☺: praktisk talt hele året. Selve treningen, som for Vålerengens del er noe mindre enn jeg opplevde i SIF, den utgjør ca. 8—10 timer pr. uke fordelt på 4—5 ganger. I tillegg kommer da kampene hver helg. Om vinteren spilles treningskamper, ofte i Danmark, Sverige og England. Derfor går også svært mye tid bort i reising. For mitt vedkommende er alle helger fra nå av og til 20. okt. opptatt.

TT: Anbefaler du andre idrettsinteresserte å satse på toppidrett/konkurransetidrett eller ønsker du at du bare drev mosjonsidrett?

L. p. R.: Forutsetningen for å drive noen som helst hobby utenom skolen er at man

ikke har store ambisjoner på selve studiet. Det er snakk om prioritering, og jeg skaffer meg altså noe å leve av samtidig som jeg får sparke fotball hver dag. Selvfølgelig har jeg lyst til å bli tannlege, men fotballen betyr også enormt mye.

TT: Hvis du hadde bodd i et land med profesjonell fotball, ville du da ha prøvd å leve av det?

L. P. R.: På dette tidspunktet i mitt liv, ubetinget ja. Men selvsagt eksisterer det betenkeligheter. Jeg vil ha meg en utdanning ved siden av, noe å falle tilbake på. Men foreløpig er jo dette ikke aktuelt her i Norge.

TT: Etter fjorårets sesong gikk Strømsgodset ned i 2. divisjon. Hvorfor skiftet du klubb?

L. P. R.: For å være helt ærlig kunne jeg ikke tenke meg å ofre så mange timer i uken for å spille bare i 2. div. Også 2. div. krever utrolig mye trening, så derfor ønsket jeg å forbli i toppserien.

Et annet moment var reisingen til Drammen hver dag. Der tapte jeg mange timer pr. dag.

TT: Har du i det hele tatt tid til noe annet enn fotball og studiet?

L. P. R.: Dette er et ungkarsliv som man bare får sjansen til å oppleve en gang i sitt liv. For meg ville det være utenkelig å leve på noen annen som helst måte eller i noen annen som helst stil.

TT: Er vi medstudenter her på skolen for slappe?

L. P. R.: Generelt sett er vel tilbudet om mosjon og trening her ved skolen temmelig beskjedent. Men en ting som bordtennisturneringen har vist hvor lett det er å aktivisere folk. Vi burde jo tenke på rygg og armer, ikke bare tenner. De skal også vare livet ut.

TT: Blir man utslitt av et så konsentrert liv?

L. P. R.: Man blir kanskje sliten og tung av og til, men verst er det at overskudd mangler. Alt man har kreves på banen og klinikkøktene faller mange ganger lange. Selvsagt kunne jeg nok vært bedre opplagt.

TT: Må mange forelesninger og/eller hele dager kuttes ut p.g.a. fotballen?

L. P. R.: Ja, og særlig i sesongen. Da er det mye reising og ofte kamper midt i uka. Dette går selvsagt utover skolen og jeg er *alltid* på etterskudd.

TT: Men etter de opplysninger vi har, har du jo klart deg bra. Karakterene er bedre nå enn på 1. året da du spilte 4. div. for Asker.

L. P. R.: Jeg har ikke strøket hittil, og karakterene har kanskje bedret seg litt. Dette henger vel som for de flestes vedkommende sammen med at vi var lite motivert på 1. året. Dessuten lærer man seg til å lese konsentrert kort tid før examen. Sånn *må* det gjøres. Best

er det å lese jevnt og trutt, men det går bare ikke. Jeg har ingen ambisjoner om toppkarakterer.

TT: Får du noen hjelp av medstudentene til å komme à jour?

L. P. R.: Generelt sett er studentene på kullet mitt greie til å låne bort forelesningsnotater, stensiler osv.

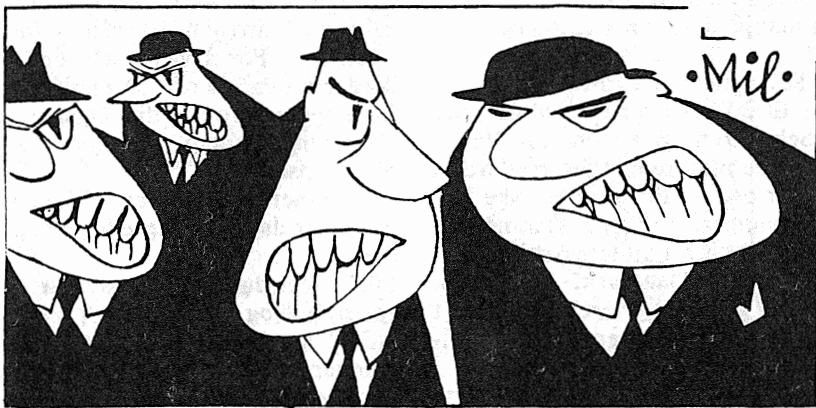
TT: Til slutt har vi lyst til å spørre deg om det er noe du kunne tenke deg annerledes her på klinikken?

L. P. R.: Så ferske som vi er tror jeg de fleste kunne tenke seg flere KS-er. De hjelper så mye med en håndsrekning nå og da, men de er jo så altfor få.

Et stadig tilbakevendende problem er stoler og unit'er for oss som er kjeivhendte. Det burde ærlig talt være noen speilvendte plasser på hver avdeling. Slik som det er nå må vi sitte med bena oppi spyttfontenen og reise oss hver gang pasienten skal skylle. For ikke å snakke om gåturene for å rekke hånd/vinkelstykket på andre siden av pasienten.

Til slutt vil jeg bare uttrykke et håp om at instruktørene er forståelsesfulle og velvillige når det gjelder fri fra øktene grunnet idrett.

Så oppfordres alle til å se flest mulig VIF-matcher.

»Tandlægerne ville have mindre at lave, hvis folk holdt op med at bekymre sig om den internationale situation. Det får dem til at skære tænder«, siger en canadisk læge.

GODT FOLK

Tale holdt under kandidatfesten i Bergen av Ketil Kelmer

I utgamal tid låg der i Vestarland, i det riket der Olav den Blidlynde rådde, ein kaupang med namnet Bjørgvin. Namnet har sin herkomst frå ei huld kvende, Bjørg Kalfarersdottir, som i meir enn 7 prestegjel var namngjeten for sitt meiskande brygg. Jamvel folk av framande tungemål ihuga det, og Han-

seatane frå Tyskarland valfarta kaupangen for ved sjølsyn læra Bjørg sin brusande gudedrykk å kjenna. Framleis tykkjer ålmugen mykje om den drykjen, som, etter at Korvald kristne satt i høgsetet, vert kalla Hansa Brus.

Mange var dei som tykte skattegullet på brusen vart vel drygt, men samstun-

des drakk ålmugen meir og meir av han. Mange fylkingar undra seg mykje korleis dette kunne ha seg. Dei som fyrst hadde meiska seg med drykkjen, vart liksom bunden av ein framand makt til å drikkja meire av han. Ingen kunne seie kva veg brusen tok i lekamen, kvar han tok sete og korleis han vann makta over jarnsterk vikingevilje. Alle visste at hugen til vakre møyar vart sterkare når magane vart meiska med drykkjen, men det kunne han jamvel verta uten drykk. At mannen mannhøgt miga av drykkjen var og kjent, men det gjorde han jamvel av vatn, så mang ein fylking undra seg mykje.

Ikkje mange steinkast frå den staden der brusen vert tappa, ligg eit hov der fagre kvende og modige menn dagstøtt er samla til holmgang med brusdrykk og mykje annan gaman. Det er og mange læressveinar, og då dei byrgja tida som læringar var dei omlag 50 staute vikingeemne. Nokre av dei var mest snau-skorne lik sau en om våren, andre hadde snørrebrensar og lange mankar som kvende, nokre var knisande, somme var tagne, andre var skarptenkte — og ein-skilde var berre stor i kjeften.

Men alle hadde ein ting til samans: — dei ville alle verta brusgranskarar. — For å verta brusgranskarar måtte dei sitje på lange benkar og høyre på ulike framfuser som meinte seg kloke på slikt. Nokre læringar satt så tett saman at dei hang ihop og etter at dei hadde hatt lange benkøftar i lag, og dei kom difor til å dela skinnfell om natta i all framtid.

Somme for på Haukehovet av di der var så vensæle ungmøyar til å dela skinnfell med.

Ein hadde alt vert for lenge under fellen, og fekk tidleg i læringetida sjå verknaden av det.

Nokre av læressveinane tykte at fram-

fusene som leia benkøktane var mykje trøytesame, difor samla dei seg i lag og hoper, og dreiv med terningkast og annan syndig framferd.

Andre tykte mykje godt om å ha gildegangarar, og dei brukte mest alle lærlingepengane sine til å bytte til seg slike.

Ein av lærlingane var slik ein berserk etter ungmøyar at han fekk dei til å setja fotefara sine og jamvel ulike blommar på gangaren hans, slik at alle kunne sjå kva for ein kløktig kar han var.

Ei av systlene læressveinane tykkjer best om er å grava i kjeftane til ålmugen for å sjå kva veg den namngjetne brusen tek.

I hovet 10 spyttlengder bortanfor har eit krigersk hærfolk sete, som skjer i daude lekamer for å sjå det samme.

Mange hovud vert dagstøtt bløytlagde for å granska dette, og nokre av dei har rita runeteikn i bodstikka for å syne at dei veit meire enn andre om dette.

Ein tykte han såg ormar krypa i kjeften åt ålmugen, og meinte at dei åt opp brusen. Til det vart det sagt at Mørkske ormar ikkje hadde hærtatt alle brusdrykkjarar, og lenge undrast kloke hovud.

Ein lysmanka austerlending, Tore Tagne, meinte at om han berre kunne byggja skigarder mellom etereidskapen til brusdrykkjarane, så skulle nok han løyse saka.

Ein barmfager kvende frå Mostrømmen tykte ofseleg mykje om tankane til Tore, men ho la særskild vekt på at etereidskapen skulle verta slik laga at når kjakane beit isaman så skulle dei tetta så godt i hop at brusen ikkje kunne sleppe unna.

Andre, i likskap med Kristofferson av Norderland, var ihuga den tro at brusen gjøymte seg langsetter etereidskapen, og mang ei fylking fekk blodige hugg i kapestriden med han og sveinen hans,

Gravaren, når dei for med øksar og sverd opp og ned langsetter etereidskapen.

Den eldste i flokken på hovet, Hans Einarson, har i ein mannsalder granska kva veg Hansabrusen tek, og visdomen hans er namngjeten jamvel i framande land av di alle, lærd som ulærd skjønar tankebananane hans:

Fotnote 1: Hansabrus gjev ikkje berre glede og liksæle, men og bankande hovud.

Fotnote 2: Almugen hev etereidskap.

Fotnote 3: Etereidskapen gjev stundom bankande hovud, — særskildt om ein drikk isande kald Hansabrus.

Samandrag:

Fotnote 1, 2 & 3: Hansabrusen går inn i etereidskapen, difor lyt ein søkja fyrst der.

Mange tykte dette var uvist og sa at brusen umogeleg kunne gjøyme seg inni etereidskapen, men Hans fann brune flekkar og ølseidelforma gropar på etereidskapen og tok dette som sikre teikn på vandingsvegen åt brusen.

Ein av sveinane hans, Olav Sangaren, fann at om han stakk målar inn i etereidskapen, rann der ut ei brusliknande væske, og om dette har han rita rune-teikn i mang ei bodstikke slik at jamvel han har vorte namngjeten både heime og i framande land for dristig og kløktig framferd.

Frå Hasundet kom ein framifrå tenkjar, som meinte at om han berre kunne flytte etereidskapen sidelengs, så skulle han finna att den namngjetne brusen. Mangt eit lovord er sagt om han, og særskild ungmøyane tykkjer godt om han og læressveinane hans. Mange av dei reiser til Tyskarland og tener uhorveleg til å bytte til seg gilde gangarar og glitrande steinar.

I flokken til Hasundberserken er og ein skjeggut og svartmanka framfuse

frå det riket kalla Ingleterra. Han — og mange med han, — tykkjer unglærlingane er sveklingar og rotekoppar av ein anna verd, oppvaksne i kvendeflokkar. Difor har han lært seg ei regle av bøse ord og vendingar, som han dagstøtt seier fram for lærlingane slik at dei skal lære retteleg berserkframferd. Han bruka jamvel ein ulveliknande firbeining til å vokta på lærlingane slik at dei skjønna alvoret bak framferda hans.

Frå Austerland sigla Teodor Mo-son til Vinland. Lenge hadde han greve i kjeftane og jamvel skåre djupt i daude skrottar for å finne att brusen. I Vinland hadde mang ein fylking svære, raudgule kjakar, og Teodor meinte at berre han grov djupt nok i desse så skulle han finna kva veg gudedrykken tok. Mange var dei som tykte Teodor var ofseleg vis, han tala og tungemål ingen andre fatta. Då han hærtok kaupangen Bjørgvin tok mange han til høvding, — ja så stor ein framfuse tykte mange han var at han fekk sete jamvel på Haukehovet. Mange er dei som vert skorne i kjakane av han og sveinane hans. Ein av sveinane, Hans Raude, er mykje ihuga av vensæle møyar for sin høge lått og sine ovsterke oksle.

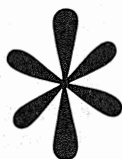
Ein annan, Helge frå Paradiset, er mest omtykt av hovkvendene av di han alltid gjev dei høve til drykk av svart vatn og mykje annan gaman medan han grev.

Frå det hovet i Norderland kalla Bern, kom ein berserk til Bjørgvin. Om honum kvad skalden Hekk.

I holmgang han ferdast,
og ille han skamhogg,
når kjeftane smattar
og gudedrykk meiskar
han humrande kved,
så kvendene kneisar.

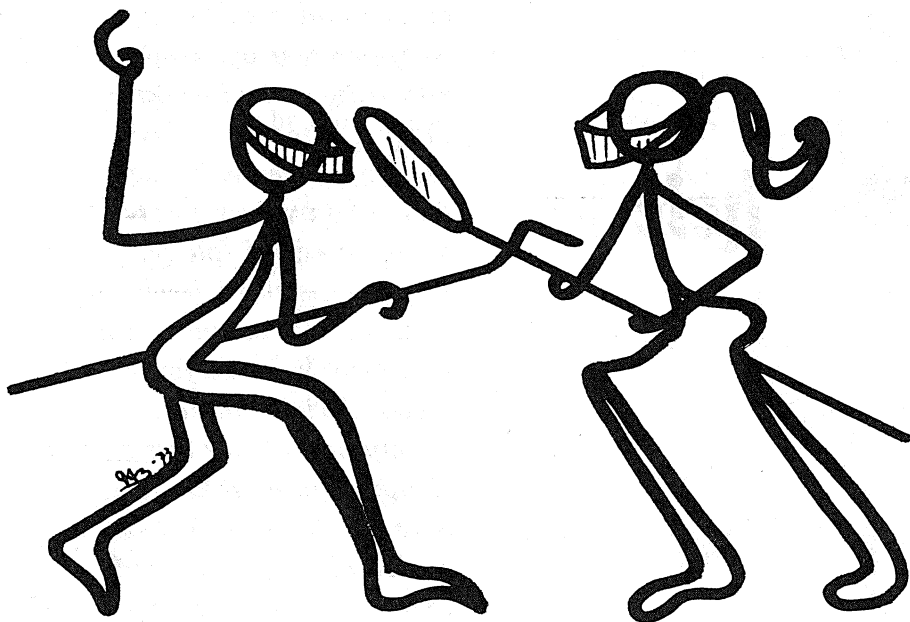

Det hele

*Mennesket er et samlet hele
som består av tvende dele
Kroppen er den ene del
og den andre kalles sjel
Kroppen mer og mindre fin
kan vi ligne med et skrin
Skrinet rummer en juvel
nemlig for bemeldte sjel
Sjelen kan vi kun forstå
kroppen kan vi føle på.
Kropp og sjel må ingen skille
ti da går det mennesket ille
Kroppen vet vi da forgår
Sjelen derimot består.
Kropp og sjel står last og brast
Kroppen foretrekker last.
Selv om den er nokså tynn
er den alltid full av synd.
Sjelen strever alltid opp
men blir hi ndret av sin kropp
Driver sjelen åndskultur
så tar kroppen seg en lur
Kroppen liker mat og drikke
men det tåler sjelen ikke
Derfor hvis en kropp blir full
taler sjelen bare tull.
Sjelen er bestandig skjønn
Sjelen eier intet kjønn
Kroppen derimot som sagt
mangler alt som heter takt.
Elsker sjelen andre sjele
straks vil kroppen ta det hele
Sjelen kjemper med sin kropp
en vil ned og en vil opp
Får en kropp det som den vil
går en sjel ad helved til —!*

Speil & Sonde

12. termin.

La oss slå det fast med en gang: Vi er blitt fryktelig store og erfarne klinikere nå. Det er bare å la seg beundre av de små klinikere og grønne myrpygg. Vi som nå er allvitere, står gjerne til disposisjon med gode råd. Så får vi bare bløffe så godt vi kan og fortsatt bruke de talenter vi har utviklet som gode skuespillere både overfor pasienter og de som er mindre enn oss.

På protetik jobber folk som aldri før med HO/HU, HO/PU, prepareringer for små og store brospenn, men det har visst ikke lærerne der registrert når de sier at vi jobber for lite. Når hadde du ei friøkt sist? Hva gjør man med enkelte instruktører som lar seg friste av fru Olsens kaffe i kantina midt i økta?

Etter at vi er blitt seniorer og kandidater og det ene med andre har vi fått lov til å begynne å bruke kniver på perio og kirurgen,

og pasientene vet ikke annet enn at vi går 4. året og har da sikkert gjort dette før.

Oralpatologien er vel i havn, og fine oppgaver fikk vi.

På kullet skjer det fremdeles saker og ting. Maj vokste seg større og større, og det endte da opp med en gutt. Gratulerer! Ikke nok med det, men hun gikk også opp til eksamen. Flott gjort! Det er solide jenter vi omgir oss med.

Ellers toner Mendelsohn videre. Gratulerer til Anne-Grete og Bjørn B-L som har giftet seg, ikke med hverandre, men fått hver sin livsledsager. Bjørn B. har fremdeles visse problemer med å rekke morgenforelesningene, hva det nå kan skyldes. Konstelasjonen Bjørn B. + Rita ender iallfall opp med resultatet $1+1=3$ en gang ut på sommeren. Hvem blir de neste? Britt + Steinar og Anne Isine +

Vidar står vel snart for tur. Hilde L. skal visst ha funnet seg en ny flamme, og Jostein trives godt på Ullevål. Så følg med i neste bolken, kanskje store ting er i gjære.

Fra høsten skal Bente og Mette R. forlate oss. De emigrerer for en kortere periode til Australia! Tøffe jenter.

Når dette leses, er påska vel overstått, og alle har vel hatt det fint og samlet nye krefter til skoleårets innspurt. Kjeveorten ligger like om hjørnet, så det er bare å hive seg ut i lesinga om vekst og serieekstraksjoner og malokklusjoner. Trøsten er jo at vi blir stadig flinkere og mer kompetente.

Før påske hadde vi et vellykket møte med tannpleierne. Det var et fint tiltak. Så nå står det opp til oss å bruke dem og være med på å utvikle et samarbeid som helt sikkert vil bli givende og lærerikt for oss. Vi håper derfor at de dyktige TP-ene får glede av samarbeidet. Vi gleder oss og skal gjøre vårt beste.

6. termin.

Här är gudagott att vara! O, vad livet dock är skönt — — — enn så lenge i hvert fall.

Etter nesten 2 års (ørken-)vandring på Blindern, har vi nå ryddet skap og lesesalsplass i håp om å slippe denne jammers dal i fremtiden. Vi har med andre ord blitt Myrpygg! Forresten er ikke Myrpygg noe man bare blir sånn uten videre. Vi er enige om at veien fra Blindern til Geitmyra nærmest kan betraktes som odontologenes via dolorosa.

Eksamensstresset satte tydelig preg på ellers velbalanserte medstudenter, og enkelte trodde ganske enkelt ikke på et liv etter eksamen.

Imidlertid ble det *liv* etter eksamen, og det i ordets videste betydning. Den nyvunne frihet gjorde seg først bemerket i et tildels uheldig sprell på Wessels Kro, for siden å utfolde seg i sitt rette element i avgjort trivelige omgivelser hos Tom.

Men etter den søte kløe kommer jo som kjent den sure svie. Forresten har vi ikke så mye å klage over akkurat nå — hvis man da ser bort fra et tildels kjedelig patologikurs.

Ellers ser vi med vemod på det store mannefallet som har rammet kullet vårt. Man får

vel bare kle seg i sekk og aske (eller skitten, opprinnelig hvit frakk) og slå fast at Øystein, Frode og Tom er ute av saga.

Fra frontene meldes ikke om større ulykker. På platelabben har det vel vært tendenser til overforbruk av tildels lite samarbeidsvillig gips (saml. Pers forsøk nr. 32 på å lage avtrykk av underkjeven), men man lærer jo så lenge man rører (gips altså). Ellers har man erfart at hår brenner lett; noe man registrerer som Os.

For alle interesserte kan man også nevne at Mor har latt 3 av neglene falle, visstnok av såkalte praktiske grunner.

Av praktiske (og økonomiske) grunner bør man vel også la bilen stå hjemme i stedet for å (feil-)parkere på Blindern.

Kulturelt sett har gammeldanskurset opp tatt mange av oss i det siste, og vi slår fast at det har vært både artig og lærerikt. Dessuten går det rykter om at noen sangfugler kvitrer ivrig — og vi andre er spente på resultatet.

Dessverre ser det ut til å være vanskelig å finne fram noe nytt sladrestoff. Man får vel bare håpe at de visse vårfornehmelse gjør det lettere for neste skribent å fortelle om den gemene hobs siviltilstand — tvi, tvi!

Ah — jeg ser, at det allerede er langt over min frokost, men jeg skal være tilbake igjen om en lille times tid.

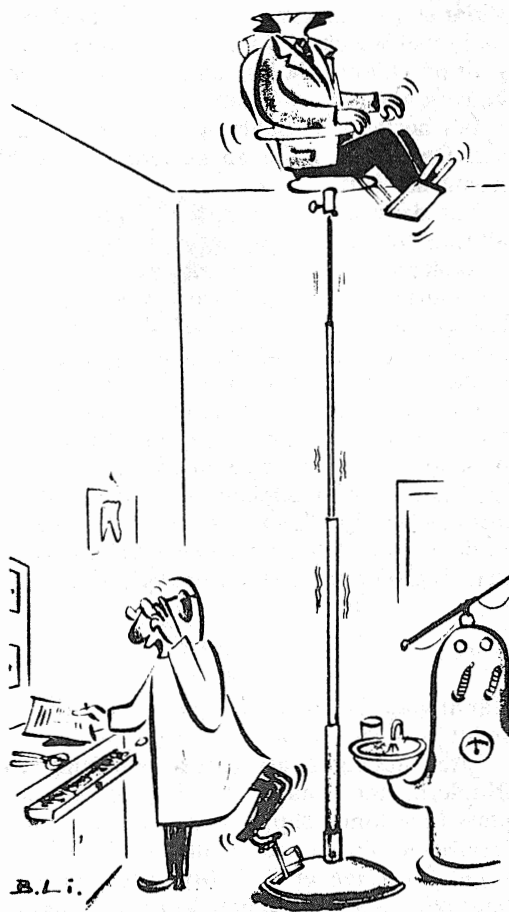
3. termin.

— Og så var endelig lab-kursene et forbigått kapittel. Det er slutt med måpende ansikter med det typiske (norske) «Hæ?»-uttrykket når man står foran 40 reagens-glass og skal leke «gjett-hva-som-er-i-hvilket-glass»-leken. Bio-kjemi-labben fikk sitt nådestøt i siste uken før påske. Man kan ennå erindre høylytte stemmer gjennom rommet: «Hvem hat stjært glassa mine?!» Det hjalp ikke. Enzymene og substratene var og ble borte, og Lineweaver-Burkeplot'en fikk sitt utseende stort sett etter smak og behag. Men allerede en uke i forveien hadde kløktige og ikke minst, ivrige sjeler sørget for å sette spriten til den (forhåpentligvis) siste lab-festen. Og lab-fest ble det i fullt monn. Hvor spriten gikk inn, gikk forstanden ut! (gammelt ordtak). Hasvold i kjent stil; en knapp opp i skjorten for hvert glass konsumert. Forannevnte inngikk også i «lærer»-laget i tidenes ølstafett (iflg. disc-jockey'en) og de var ikke snauere enn at de stakk av med hele kaken, ikke minst p.g.a. O. J. Iversens helhjertede innsats.

Dagen derpå (et ømtålelig kapittel) var det ikke mange på første og eneste forelesning, og det var mange gustenbleke ansikt å se (Odd L. stakk av med medaljen i så henseende). Den samme morgen ble det bedt om noen desiliter blod fra etasjene over. Man kan undre seg på om disse dyrebare dråper ikke ville gitt noe villedende forskningsresultater.

Ellers er det eksamen som begynner å oppta de fleste. Den første allerede 24. mai i cytologi. S. H. Fromm med kupaner hadde berammet denne til mandag 23. mai, men ble forkastet etter innsigelser fra H. C. Dahl. Man mente at eksamen (eller mer korrekt, tentamen) var lagt for nær 17. mai, kun 6 dager!!! (Grov latter i auditoriet, selvfølgelig.) Et lite lyspunkt i en ellers så altfor vanlig hverdag, som var vel verdt å ta med seg. Man må ellers si at humøret er jevnt stigende på kullet, proposjonalt med varmen i været. Det er tydelig at sommeren nærmer seg med raske skritt, kanskje litt for raskt for noen og enhver, når man ser på eksamensstoffet man ikke har lest . . .

QUACK

Så er vi færdige for idag, De kan godt gå.

TP junior.

I raskt tempo nærmer vi oss å bli TP-senior. Dette merket vi spesielt ved terminskiftet da nåværende seniorer forlot klinikkene. Vi blir nå alene om hele pasientbunten som trenger motivasjon og instruksjon for å bevare stubbene. Vi har fått plusset på en økt, så stresset når snart klimaks. Noen dager i uken blir vi tatt ut av kons.økta for å tjenestegjøre på kjeve-ort. og protetikkk (en elev av gangen).

Sammenkomsten med 4. året i kjelleren, med boller og kaffe, var bra. Vi fikk alle «utlevert» studenter som vi skal samarbeide med resten av tiden vår her på skolen. Håper dette viser seg å bli lærerikt for alle parter.

Humøret har vi ikke mistet og samholdet i gjengen er fremdeles godt, tross den korte tiden vi er samlet om dagen. Karius og Baktus-programmet er nå i full gang og vi utvikles gradvis til skuespillere (med eller uten talent). Det var begeistring for programmet da gruppen var ute i barnehager og viste det fram.

Familielivet i klassen blomstrer og vi som går og venter på å bli «tanter», står i kø for å strikke barneklær.

Forberedelsene til de 3 gjenstående eksamener, dette året, er i full gang (?)

Konsentrasjonen er på topp,
radiatoren varmer oss opp (sem.rom 146)
og vårsolen sier at det snart er stopp.

På vegne av klassen vil vi takke instruktørene Bjerkedal og Jacobsen på pedo for godt samarbeid.

Anne-Elisabeth og Elisabeth S.

TP senior.

Vi kan skrive mars 1977. Hadde det ikke vært for all snøen — og til sine dager alle kuldegradene, skulle vi kjent vår fornemmelse krible forlengst. Kanskje er det alvor et som hindrer oss i dem? De siste pasientene har vendt oss ryggen, den siste institusjon har lukket døren igjen bak oss, klinikkassistentene går rundt med salige smil om munnen og håp på et bedre liv etter oss. Utrolig at alt dette nå er gått over i historien. Vi som for så kort tid siden skalv som aspeløv bare ved tanken på vår første barnepasient (— eller rettere sagt for moren). Men det hele ble feiret på en spaghettirestaurant samme ettermiddag, så det er nok sant.

Klype oss i armen kan vi dog likevel vente med i ennå et par måneder. De siste ukene har gått med til å legge finpussen på div. handicap- og pedagogikkoppgaver — som nå skal spres rundt til de aktuelle grupper — og

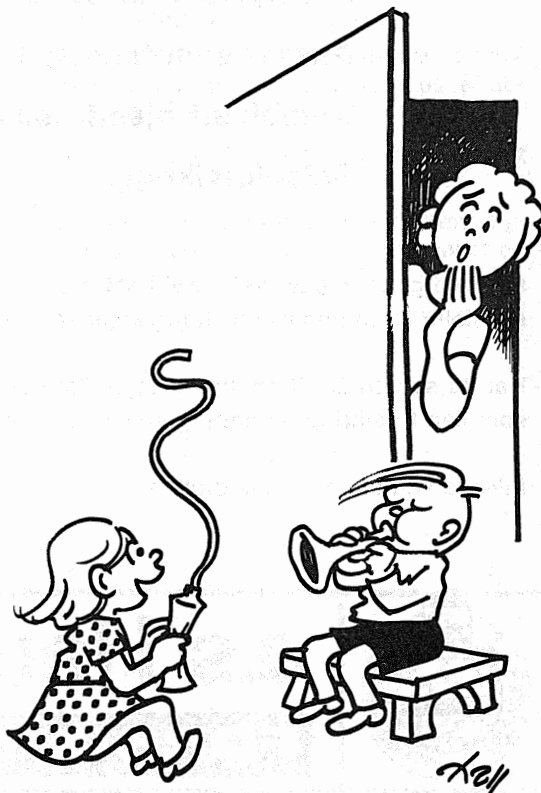
oss imellom. Ved siden av disse spøker eksamener — ikke lenger i det fjerne, men rett om hjørnet, mor.

Skjønt, hva gjør nå vel det. La dem som vil stresse. Ellen så i hvert fall ingen grunn til *ikke* å ta seg fri sist weekend, dermed ble de gift — både hun og Thomas. Ja, vi reagerer knapt. Fram til nå, dvs. i løpet av 19 mnd. har vi vært vitner til 5 giftemål og 5 forlovelser. Vi bekymres heller over hvor vi skal lime opp alle begivenhetene — skapet har kun 3 synlige flater.

Men så kommer påsken. Og etter alle de lange skiturene og de ennå lengre timene i solveggen, skal vi plasseres rundt om på folketannrøktene. I en måned skal vi ut og misjonere om tenner og tannkjøtt.

De som har hatt (fritids)problemer kan . . .

Hanne.

Økonomisk trygghet i takt med tiden

AKTUELT FOR TANNLEGESTUDENTER:

Fagulykkesforsikring (invaliditet/dødsfall)

Studenthybelforsikring (personlig garderobe og løsøre)

**Motorvogn (ansvar, brann og tyveri for eldre biler.
For nyere biler bør dekkes kasko)**

Ansvar som tannlege (siste termin)

Kombinert hjemforsikring (egen leilighet/eget bo)

Reiseforsikring

For ferdige tannleger dekker vi kontorforsikring, brannavbrudd og andre spesielle forsikringer. Litt tidlig kanskje — men godt å vite.

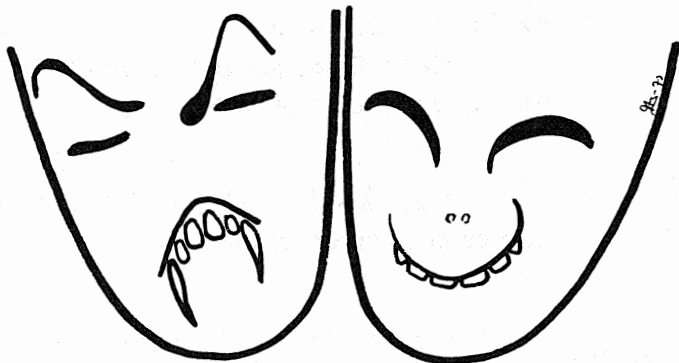
Har du spørsmål? Ring distriktssjef Cato Torp, NKP A/S, telefon 337680, som kan forsikring og som gjerne veileder deg.

Eller ta kontakt med oss direkte.

a.s Haugesund Sjø
FORSIKRINGSSELSKAP

RIS

ROS

- til tomme såpekopper på doene på blindern.
- til de gjøkene som aldri gir oss én dag fri etter eksamen.
- til Reppen som ikke er gem for intervju.
- til Monrad Aas for inspirerende tannmorfologikurs (godt gjort).
- til studentrep. i klinikkåret for protetik som har fått åpnet lab'en igjen.
- til Anne Sæland på 2. året som er så flink til å hjelpe oss andre kløner på plate-lab'en.
- til Kjærheim for fine patologitimer og «man kan jo dø av det, vet dere».
- til Svaton som TP-juniorenes samvittighetsfulle «dentisvokter» under forsøket og for godt samarbeid.
- til suketter i kantinen.

Dikt

Var det tårer jeg så i øynene dine
da du lyttet til mine dikt?

Var det tårer som var våte på armen din
da du så vekk fra meg?

Herre Gud, jeg er kun en ensom hund på veien,
uten navn, uten kjærlighet

Vær så snill du Franske pike langs veien,
gi meg et navn og gi meg din kjærlighet

DEN FRANSKE HAIKEREN

Forstod du ordene i diktene mine for godt?
Så du ansiktet mitt?
Så du min sigarett?
Men du hørte ikke mitt hjerte slå.

Takk du Franske pike for at du lyttet til meg
Takk for dine tårer
Takk for din våte arm

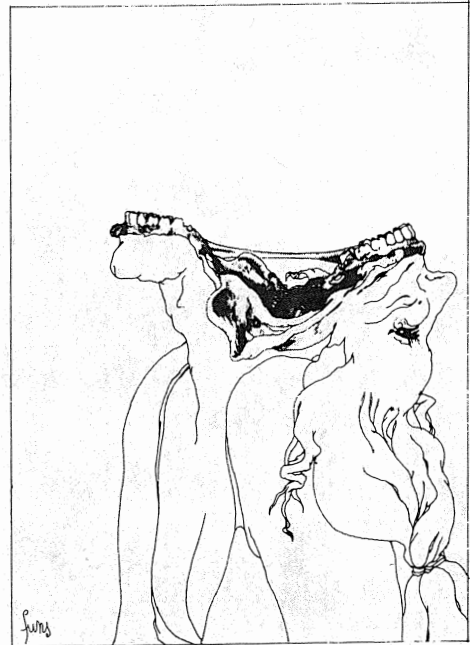
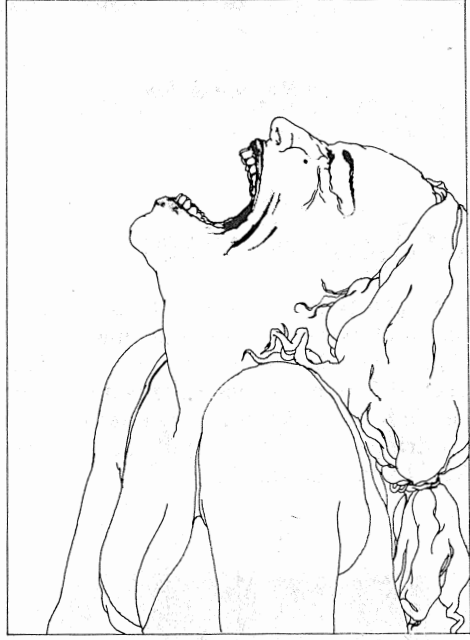
Det er når vi snakker om avstander.

Det er når vi snakker om avstander
at du er en Fransk pike
og jeg kun en ensom hund på veien
uten navn,
uten kjærlighet

Vær så snill, kjære
Gi meg et navn og din kjærlighet
Du
Vakre
Franske
Pike langs veien

Einar Bjart Haugen.

THE LAUGH

BRIDGE

Ved Raggan & Jonh

Nordlandskvisen

Med en god porsjon flaks, litt oppfinnsomhet og sunt nordlandsvætt kan man oppnå utrolige enkeltresultater i bridge. Lars-Erik er vel en utmerket eksponent for denne underholdende form for kortspill, og etter uttallige oppfordringer gjengir vi et spill han mesterlig brakte i havn i kantina.

♠ Ess Da Kn 9 2
♥ 10 7 x x
♦ Kn x x
♣ x

Egil

Halfdan

Karsten

Lars-Erik

♠ K
♥ Ess K 9 8
♦ K 9
♣ Ess K 9 x x x

Meldingene gikk slik:

Lars-Erik	Egil	Halfdan	Karsten
2 kløver	pass	2 spar	pass
2 grand	pass	3 spar	pass
4 kløver	pass	4 hjerter	pass
4 grand	pass	5 ruter	pass
6 grand	pass	pass	pass

Taktisk meget lurt av Lars-Erik å melde 2 grand for å sikre seg kontrakten på riktig hånd før kløver meldes av som beste farge. Halfdan melder jo som han må; ingen ting å bebreide ham, men gjør det ikke til noen vane å skryte av 10, x, x, x.

Liten hjerter kom ut fra Egil, bordet la liten og Karsten satte i damen som Lars-Erik stakk med esset. Hva kan i det hele tatt gjøre denne kontrakten mulig? I kløver og ruter ser det ut til å være max 3 stikk. I spar må Lars-Erik ha 5 stikk og det krever at spar 10 sitter tredje dersom han skal bruke spar ess som innkomst til de 5 sparstikkene (og 8. ikke verre enn fjerde). Men de mangler fortsatt 4 stikk og hvordan skal Lars-Erik få det i hjerter. Jo, Da, Kn dobbel vil fi 4 hjerterstikk og (NB!) innkomst kort til sparen i bordet. Ganske riktig.

♠ 10 x x x
♥ x x x
♦ x x x x
♣ Da x

Egil

Karsten

♠ x x x
♥ Da Kn
♦ Ess Da 10 x
♣ Kn 10 x x

På de 7 første stikkene hiver Lars-Erik 1 spar, 4 hjerter og 2 kløver, mens Karsten kvitter seg med 3 spar, 2 hjerter og 2 kløver. Dermed våknet den nordnorske bridgegutten i Lars-Erik og på de to neste hjerterne hev han begge ruterne og håndens 4 siste kløver

sikret 13 stikk. Bra, Lars-Erik! Vi vil huske deg. Spillet er kanskje mindre flatterende for Karsten som jo er en vel så god . . . . bridge-melder.

Noen har spurt oss om EFOS grand med svar. Her er den fritt etter hukommelsen.

Å.: 1 gr. 16—19 p., jevn fordeling benekter 5-kort major.

S.: 2 kl. minst 7 p. m/u 5 eller 6 korts major.

Å.: 2 ru. ingen 4-korts major, min.

3 kl. ingen 4-korts major, max.

2 hj. 4 hjerter, ikke 4 spar.

2 sp. 4 spar, ikke 4 hjerter.

2 gr. 4 kort i begge majorfarvene, min.

3 gr. 4 kort i begge majorfarvene, max.

S.: etter 2 hjerter/spar: 3 kløver.

Å.: 3 ruter: 16 p.

3 hjerter: 17 p.

3 spar: 18 (19) p.

S.: etter 2 ruter/3 kløver: 3 ruter som er spørsmål etter 3 korts major.

Å.: 3 hj. 3 korts hjerter, 2 spar.

3 sp. 3 korts spar, 2 hjerter.

3 gr. 3 korts hjerter og spar.

Etter S.'s to kløver kan Å. svare 3 ruter med den spesielle fordelingen 5, 4 (i minor), 2, 2 (i major) og maksimum.

Husk at dersom Å. svarer at han har begge majorfarvene enten 4-korts eller 3-korts, kan man være tjent med å la kontrakten havne på Å.'s hånd ved å melde overføring.

Eks.:

Å.: 1 gr. 16—19 p.

S.: 2 kl. spørsmål etter fordeling og styrke.

Å.: 3 kl. ingen 4-korts major, max.

S.: 3 ru. spørsmål etter 3-korts major.

Å.: 3 gr. 3 kort i begge majorfarvene.

S.: 4 kl. overføring til 4 hjerter eller

S.: 4 ru. overføring til 4 spar.

Legg merke til at etter 1 grand er det i meldingene svarhånden (S.) som dirigerer det hele.

Fordel med EFOS: det gir et meget godt inntrykk overfor S. hva Å. har.

Ulempe med EFOS: Å.'s hånd lar seg lett avsløre overfor motstanderne.

Vel be komme!

Noen som passer

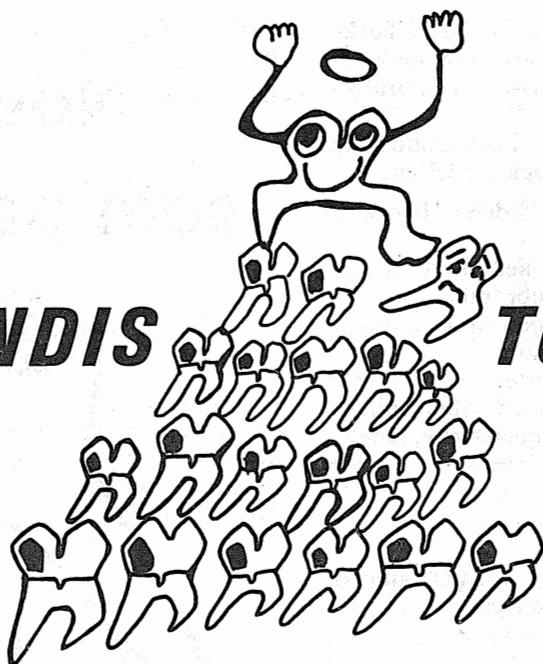

for meg

Fortvilet myrpygg på krone—bro-labben søker kontakt med eldre, fortrinnsvis erfaren, kvinnelig tannlegestudent for hjelp og veiledning. Full diskresjon loves og fordres.

BM. «Håpefull».

KJENDIS TOPPEN

APRIL

Juryen har noe nølende samlet seg til nytt møte. Da det i nærmeste framtid ikke kommer til å falle noen sensurer har arbeidsforholdene blitt noe lettere, men selve atmosfæren om møtet har denne gang avholdt oss fra å holde det i den tidligere benyttede folkevognbuss anonymt glidende opp og ned i høyre fil i Kirkeveien. Likevel har vi funnet å måtte ta våre forholdsregler, og rent praktisk slo vi jurymøtet sammen med et vorspiel til Ost & Vin-festen. Av hensyn til våre rigide sikkerhetsinstrukser (som dessverre ble brutt i forbindelse med forrige møte, noe som for enkelte av jurymedlemmene har fått tragiske konsekvenser, — sensuren på protetikklubben har bl.a. falt, vi sier ikke mer), kan vi kun opplyse om at møtet ble holdt i en avslappet og fri atmosfære i et mer eller mindre offisielt overnattings- og skjenkelokale i Vogtsgt.

Så over til de innkomne søknader. Juryen har denne gang fått innsendt en søknad, for

øvrig den første fra en student. Det gjelder en søknad fra Unge Skogvoll (tidligere Skogvill). Søknaden er rutinemessig vurdert og veiet og juryen kom fram til at Unge Skogvoll var blitt for lett.

Veiet II: En annen som også er veiet, og funnet tung nok er den kjente p.t. forskningsstipendiat Harald Ulvestad som av frykt for å ikke få nok fluor mener at margarin bør fluorideres.

Idi Amin I: Juryen har tudelig merket oppsving i hva vi vil velge å kalle Idi Amin Dada tendenser blant enkelte på skolen. Noe som kan skyldes påvirkning av svake sjeler etter det noe tvilsomme fjernsynsprogram om nevnte person. «Et studieår ekstra p.g.a. stryk i Generell Patologi gjør da ingenting, husk dere har jo gjort ferdig propedeuten . . .» Juryen savner helt motforestillinger og kan bare vise til en annen meningsytring i denne avis. T. Solheims søknad innvilget.

Det er også innkommet en meget velbe-

grunnet søknad fra en eldre hedersmann ved skolen. Dr. Bervell, vår kjente rotfyllings-spesialist har i alle år tatt røntgenbilder ved å holde filmen med fingeren under mottoet, «husk jeg er en gammel mann». Vi har med sterk støtte fra Statens Institutt for Strålehygiene innvilget søknaden.

Idi Amin II: T. Ramstad på protetik: «Jeg vet ikke helt om jeg skal underkjenne denne kronen eller gi deg tolv, men du får seks så husker du interferens når du kommer ut i praksis.»

Studentsøknad II:

I det innledende kapitel i Kirurgiboka står det nevnt at i gamle dager var det frisører og barbererne som sto for de oral kirurgiske inn-grep, og det er med glede at juryen konstaterer at endelig er deres inntreden på den kirurgiske valplass atter et faktum. De har

skaffet seg en solid representant for tiden på Kirurgen i T. Gotun. I kittel til livet og Olabukse er ingen i tvil om hans forbindelser med Oslo Frisor og Barbermesterlaug.

Så over til listen, «lille speil i kassetten der, hvem er PR-kåtest på fakultetet her . . .»

1. Rettsodontolog T. Solheim, har du problemer med å få innvilget permisjon, hjelper han deg gjerne via en kontinuasjonseksamen.
2. Forskningsstipendiat Harald Ulvestad, fluoridering av margarin.
3. Dr. Bervell.
4. T. Ramstad, Protetikens Idi Amin.
5. Student T. Gotun, «Barbereren fra Kirurgen».

Venteliste B:

Unge Skogvoll.

INTENSIV

DEN SVEITSISKE KVALITETSDIAMANT

med den ideelle korning av diamantbelegget:

- Sliper **grovt** nok til at arbeidet går raskt fra hånden
- Sliper **fint** nok så efterpuss av preparering sjelden er nødvendig

Dobbelt belegg på alle hjørner og overganger

GOLDEN SET spesielt for composit-materialer

Be om formkart.

A/S Dental-forsyningen

DENTAL DEPOT, Postboks 9021, Vaterland, Oslo 1

HYTTENYTT

Livet på hytta går sin vante gang. Vi har hatt en kjempefin vinter i Nordmarka i år. Dette har gjort det utslag at det nå er lite ved tilbake etter all fyringen i stue og badstu. Dessverre ble all veden fra dugnaden i fjor begravd av snø før vi fikk fraktet den opp til hytta. Halvparten fikk vi reddet, og det er dette som nå er så godt som oppbrukt. Pumpa virker som den skal, så vi har ingen ting å klage over på den fronten.

Vi skal imidlertid ha ny dugnad snart, og det er mange viktige arbeider som må utføres. Vi vil sette opp oppslag når dato og nærmere planer er bestemt. Men vi trenger mye hjelp, og anmoder alle som er interessert i hytta om å møte opp på dugnaden.

For å belyse en av de mange årsaker til at vi liker oss så godt på hytta og det livet det fører med seg, tar vi med et sitat fra hyttboka. Det er skrevet en vinternatt i år, og tar for seg en viktig side av hyttelivet, nemlig turen opp til hytta:

UNGE SKOGVOLD var sliten. Først mistet han skistøvlelene sine, og turen til hytta måtte utsettes til han fikk nye. Så var han framme på Sognsvann. Han smurte skiene og tok dem på seg, men p.g.a. nye støvler passet ikke bindingene. UNGE SKOGVOLD bannet. Faen sa han.

UNGE SKOGVOLD gikk til Kringsjø for å kjøpe nye bindinger.

UNGE SKOGVOLD fikk ikke kjøpt nye bindinger.

UNGE SKOGVOLD bannet (se over).

UNGE SKOGVOLD fant en vaktmester med syl og skrujern.

UNGE SKOGVOLD skrudde og bannet igjen.

UNGE SKOGVOLD gikk på blåswix og 30 cm kladder til Ullevålseter småbannende.

UNGE SKOGVOLD kjøpte forfriskninger og bonevoks på Ullevålseter.

Det var mørkt nu.

UNGE SKOGVOLD kom til Blankvann, veldig mørkt var det.

UNGE SKOGVOLD gikk seg vill på veien opp og rotet rundt i skogen en halvtime før han fikk krampe i høyre ben og falt over jushytta.

Pils var godt da.

Han var våt.

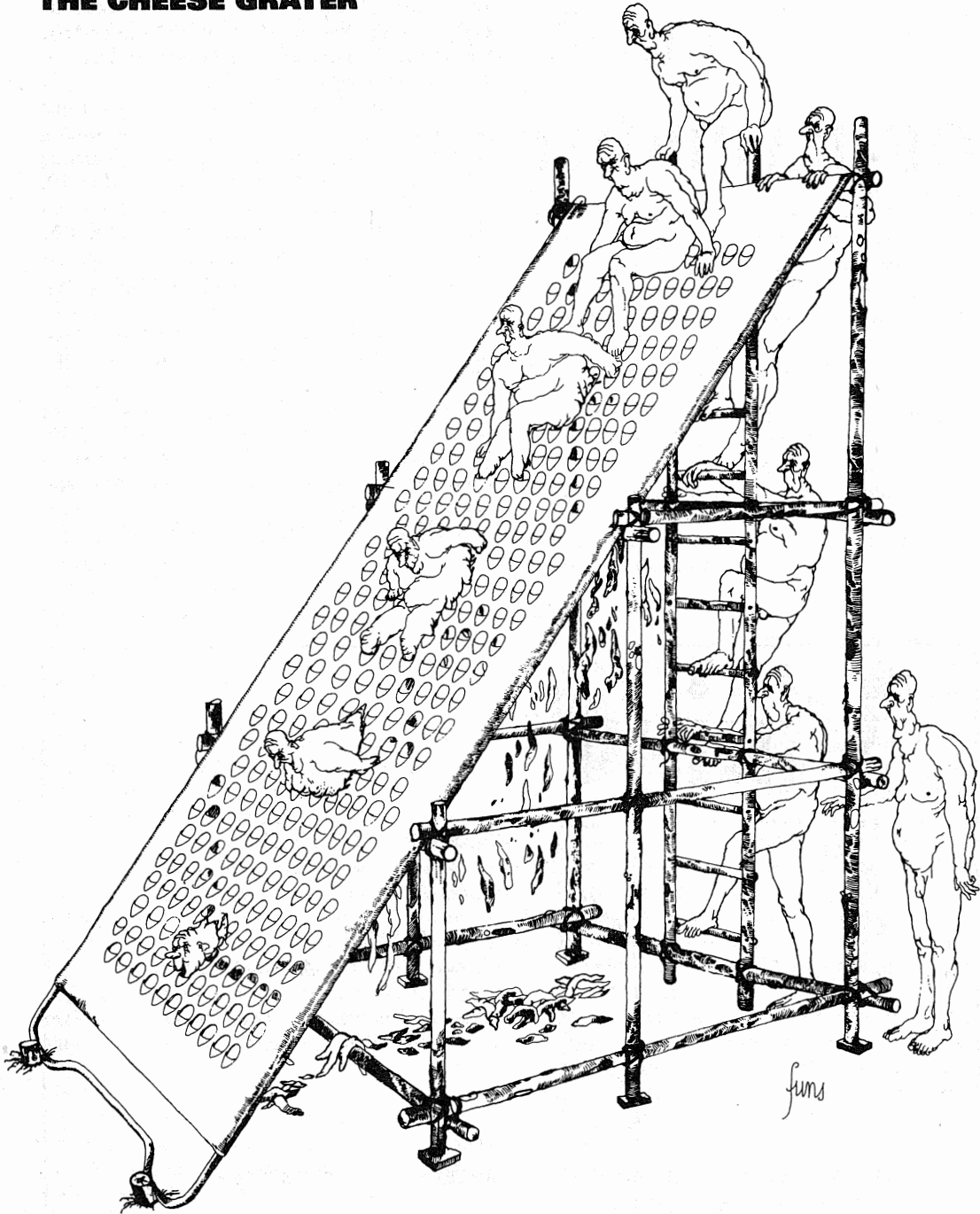
UNGE SKOGVOLD var glad han ikke var Nansen.

UNGE SKOGVOLD.

Til slutt en anmodning til alle de som ikke har vært på hytta: Kom opp og opplev en vanlig hyttehelg!

Hyttestyret.

THE CHEESE GRATER

OF-RAPPORT

Det snjoer — snør — sner — — — ikke nå igjen! For i skrivende stund er det påske-ferie rett rundt hjørnet. (Påske og sol, fallera —. Noen bruner seg og andre flasser av!)

OF tar også ferie — eller en ost- og vin-fest som ble meget vellykket og etter en skidag som ble på langt nær så vellykket. (Kanskje ikke noen oppfattet dato: Det var den 19. mars.) Vi har allikevel tenkt til å prøve noen flere «idrettslige» arrangementer. Det blir Nattorientering og Myrastafett — datoene er ikke helt bestemt — men vi setter opp plakater.

Og så er det jo 17. mai-frokosten! Den datoen er forsåvidt bestemt. Det blir den 17. mai i år.

En liten opplysning til: OF's velgjører — Dr. Albert Heide — feiret sin 85-års dag for noen dager siden. — OF sendte telegram (med uventede resultater) — og han ble meget rørt — og hilste tilbake.

GOD PÅSKE (det blir vel litt sent).

Sonni Mette.

VIKING

DIAMANTINSTRUMENTER

leveres i følgende finhet: Grov-G
Regulær-R — Fin-F — Superfin-S.

DENTAL-SLIPESTENER

i «Green Grit» og «White Grit» — monterte og umonterte — leveres foruten i «Regulær» finhet, også i «Grov» og «Fin» på spesiell bestilling.

**HVERT «VIKING»-INSTRUMENT GARANTERES FRA FABRIKKEN
FØRES AV DENTALDEPOTENE**

FRA STUDENTUTVALGET

Ja, å skjer nå i dætta studentutvalget?

Daglig drift

Vi prøver nå ætter fattig ævne å vara et bindeledd mellom skolens ledelse og eleva her, tæk opp spørsmål og problemer som dukker opp, og høll ei jevnlig kontakt mæ høgeste høll. En viktig og interessant funksjon som ledelsen gjør relativt lett væ å vara imøtekåmmånde. Mæ hensyn tæl jævnlig kontakt mæ studentrepresentanter i klinikk/institutt-råd, studentråd/ting, diverse komitéer, utvalg, styrer og råd, er den kontakten heller svak, og je ly innskjærpe at ei slik kontakt avheng ta at den enkelte representant kjæm åt øss og itte omvendt.

Kontakten mæ «svirebror» OF æ vel omtrent som før, hell kænskje litt bære.

Konkrete saker

Diskusjonsmøter

På initiativ fra dekanus ska det prøves en ny møtetype mæ helt åpne diskusjonsmøter væ fakultetet og detti ser vi fram tæl mæ håp og spenning. Fysste møtet blir sannsynligvis 25. mai. Emne blir NY STUDIEPLAN? og møtet ska arrangeres som et helt åpent møte dær ælle ansatte og studenter kæn og bør delta. Det vil bli 3—4 stutte innledninger og diskusjon ætterpå. Sannsynlige innledere pr. 12.3. æ overtænnlæge Bærum fra sosialdepartementet, en lærer fra klinikken, en fra preklinikken og en student. Følj mæ på oppslag.

Studentundersøkelse

Vi arber mæ (planlegger) en liten studentundersøkelse hær væ skolen. Lite æ sikkert om den ænda, men den kæn ventes å inneholle spørsmål om: karakterer, arbeidsbyrde, ex.phil., studieplan, samarbeide mæ lærere. Mer informasjon seinere.

NOS

På det nordiske plan ser vi en del aktivitet og anledningen hær æ god tæl å meddele at vi tæl sammar'n ska arrangere den årlige kongressen. Den varar ei viku, og dæ blir sannsynligvis siste ferievikua våres. En slik kongress æ værdifull både faglig og sosialt, samtidig som det trengs folk tæl arrangeringa. NOS-arbe æ et fælt dær OF og SU deler arbe og utgifter likt.

Når detti æ gått i trykken, ha vi sannsynligvis hatt to stipendiater på skolen, en fra Reykjavik og en fra Malmö, hver mæ ei vikus varighet, og kænskje ha vi sjøl sendt en tæl Malmö. Nyvælt NOS-representant æ'n Arndt Jahr Grønstedt (aktiv), og ælle interesserte bør melde seg åt hæn.

Albert Heide

Albert Heide heter en mann. Hæn ha vøri norskutdanna tannlege i Frankrike i en mænnsalder, og er nå 85 år og bor i Davos. Hæn ha testamentert ei gave på 75000 kroner åt studenta hær væ fakultetet. Ingjald Reichborn Kjennerud (tidligere prof. på kons.) har samla inn kr. 25000 og lagt attåt dom, samtidig som vi har et velferdsfond som nå ska slås sammen mæ detti slik at summen blir væl 165000 kroner. Ta dessi pengom kæn vi bruke rentom, foreløpig ca. kr. 5000 i året. Statutter før bruken ska nå lagas, og dær prøver vi, sammen mæ OF, å få førnuftige regler slik at flest mulig i lengst mulig tid kæn få glede ta detti.

Ellers vil vi takke'n Øistein Ødegaard før dæ arbe hæn ha gjort så langt og ønskje'n væl hitatt om noe tid. Vi takker videre før innkomne forslag og idéer som vi hittil har kunnet honorere mæ kr. 10000 pr. idé, forslag vi har fått. God 17. mai!

Hælsen

Jonh Afseth,

formann (væ ei ulykke).

Tillitsmenn i OF våren -77

Formann:	Sonni Mette Wåler
Viseformann:	Øivind Bratli
Sekretær:	Svein Tvetter
Kasserer:	Bente Dahl
Vertskap:	Berit Aanerød/Jonh Afseth
Innkjøpssjef:	Tor Gotun
Kiældermester:	Steinar Osmundsen
Kapellmester:	Stein Årving
Hyttesjef:	Ulf Broch
Idrettsoppmann:	Steinar Øien
Redaktør TT:	Mette Bjørner
Formann SU:	Jonh Afseth

A.D.A.—Normert DENTALGULL

Med riktig struktur, gehalt og pris.

KAR-GULL med klar, vakker og riktig gullfarge.

ALFA Type A, mykt.

BETA » B, medium.

GAMMA » C, hårdt.

DELTA » D, ekstra hårdt.

KAR-GULL har varedeklarasjon og stemplet,
riktig gehalt.

KAR-GULL kan ikke sammenlignes med legeringer
med lavere eller ukjent gehalt.

KAR-GULL er billig! Bruk ikke gull med lav
gehalt — De sparer lite, men risikerer
meget.

KAR-GULL er norsk og har vært solgt av
dentaldepotene gjennom årrekker.

Vi kan daglig gi alle opplysninger om de stadige
prissvingninger i markedspriser for edelmetaller.

KA Rasmussen HAMAR A/S

GULL · SØLV · PLATINA

Postboks 295 — 2301 Hamar

Telefon 065 - 21 160

Over 60 år i tannlegens tjeneste!

Og sist – men ikke minst viktig –
vårt telefonnr. 24 88 13

Du er alltid velkommen til et
besøk i vår nye utstilling i

*Sørkedalsveien 257
Røa/Oslo 7
(500 m før Bogstad Camping)*

Her vil du finne det siste av
KaVo-utstyr og instrumenter.

- *for kvalitet og presisjon*

KaVo føres av de ledende
dental-depoter i Norge.

Representant
for Norge:

FINN B. RASMUSSEN A/S

Postboks 97,
ROA, OSLO 7